

ZPRÁVA O PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HLAVNÍ ČINNOSTI ORGANIZACE ZA ROK 2023

KNIHOVNA JIŘÍHO MAHENA V BRNĚ, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

OBSAH

Úvod	3
1. Plnění hlavních úkolů organizace	5
1.1. Celkové statistické ukazatele za roky 2022 a 2023 – Výtah z KULT.....	5
1.2. Uživatelé knihovny	6
1.2.1. Registrovaní uživatelé.....	6
1.2.2. Služby pro čtenáře se specifickými potřebami.....	8
1.2.3. Knihovna pro nevidomé a slabozraké	11
1.2.4. Cizinci v KJM	11
1.3. Výpůjční služby	13
1.3.1. Výpůjční služby Hudební knihovny.....	15
1.3.2. Výpůjční služby na pobočkách.....	16
1.3.3. E-výpůjčky.....	17
1.4. Informační služby	18
1.4.1. Publikační činnost.....	19
1.4.2. Elektronické databáze	20
1.5. Kulturní a vzdělávací služby knihovny	20
1.5.1. Kulturně vzdělávací služby ÚK v roce 2023	20
1.5.2. Mahenův památník	24
1.5.3. Kulturní a vzdělávací akce v Hudební knihovně	24
1.5.4. Kulturní a vzdělávací akce v Knihovně pro nevidomé a slabozraké	26
1.5.5. Kulturní a vzdělávací akce v Knihovně pro děti a mládež.....	27
1.5.6. Vzdělávací aktivity Centra dětského čtenářství.....	28
1.5.7. Aktivity Střediska Europe Direct Brno	29
1.5.8. Kulturní a vzdělávací akce na pobočkách	31
1.6. Projektová činnost.....	32
1.6.1. Realizované projekty	32
1.6.2. Připravované projekty a podané žádosti.....	35
1.7. Partnerství a mezinárodní spolupráce	36
1.7.1. Mezinárodní spolupráce.....	36
1.7.2. Spolupráce s lokálními partnery.....	36
1.8. Regionální funkce	37
1.9. Public relations a marketing služeb.....	38
1.9.1. Spolupráce s médii a PR	38
1.9.2. Tiskoviny a obrazovky.....	38
1.9.3. Online marketing.....	39

1.10.	Doplňování a zpracování fondů	41
1.10.1.	Financování doplňování knihovních fondů.....	41
1.10.2.	Správa a zpracování knihovních fondů.....	43
1.10.3.	Projekty se zapojením ÚKF	44
2.	Knihovní síť, materiální a technické zajištění	45
2.1.	Knihovní síť a vybavení prostor	45
2.2.	Knihovní systém.....	45
2.3.	Informační technologie a informační systémy	46
2.3.1.	Zálohování dat, monitoring sítě a kybernetická bezpečnost	46
2.3.2.	Informační systémy	46
2.3.3.	Obnova a doplnění IT vybavení	46
3.	Personální management	48
3.1.	Přírůstky a úbytky zaměstnanců za sledované období (podle struktury zaměstnanců)	48
3.2.	Platové podmínky	49
4.	Zpráva o plnění úkolů BOZP v roce 2023.....	50
5.	Plnění úkolů v oblasti hospodaření	52
5.1.	Výnosy	52
5.1.1.	Příspěvek od zřizovatele.....	52
5.1.2.	Příspěvky od městských částí	53
5.1.3.	Neinvestiční transfery od ostatních subjektů.....	53
5.1.4.	Vlastní výnosy.....	54
5.2.	Náklady.....	54
5.3.	Finanční majetek	55
5.4.	Pohledávky a závazky	55
5.5.	Dotace a příspěvky neinvestiční	55
5.6.	Investice.....	58
5.7.	Fondy	58
6.	Kontrolní činnost	60
6.1.	Souhrnná zpráva o činnosti interního auditu za rok 2023	60
6.2.	Informace o výsledcích kontrol provedených u KJM externími subjekty.....	73
	Seznam příloh.....	74
	Seznam zkratk.....	74
	Seznam grafů a tabulek	74
	Seznam tabulek	74
	Seznam grafů.....	75
	Přílohy.....	76

ÚVOD

Úvodem hodnocení činnosti KJM za rok 2023 je na místě si připomenout vizi knihovny a její hodnoty.

VIZE

Knihovna je důvěryhodnou institucí, která motivuje, propojuje, stmeluje a obohacuje život obyvatel i návštěvníků Brna. Je vyhledávaným společníkem lidí a spolehlivým partnerem města.

HODNOTY

- Důvěra
- Bezbariérovost
- Úcta, tolerantnost a společenská odpovědnost.
- Transparentnost
- Kolegialita a firemní hrdost
- Efektivita
- Inovativnost

A ZÁROVEŇ SI POLOŽIT OTÁZKY.

Jakou měrou se nám podařilo přiblížit se této vizi, kde jsme významně pokročili, kde naopak věci nejdou kupředu tak rychle, jak bychom si přáli, a co bylo příčinou?

V uplynulém roce byly velmi viditelnými body projekty, které posouvají knihovnu vpřed v oblasti inovací technologií, bezbariérovosti, zlepšování prostředí po návštěvníky či vzdělávací projekty umožňující profesní rozvoj a nabývání zahraničních zkušeností.

Ve světle těchto „velkých“ projektů však nesmíme zapomínat na to, že zejména hodnoty, jako je důvěra, tolerantnost, kolegialita a firemní hrdost, se nevytváří díky projektům, ale je za ně odpovědný svým jednáním každý zaměstnanec knihovny.

Teprve skloubením těchto atributů vzniká živý organismus knihovny, která stmeluje a obohacuje život každého jednotlivce, propojuje aktéry brněnského ekosystému a nalézá zahraniční partnerství.

Nicméně naše aktivity jsou nekončící kontinuální řadou, bez ohledu na rok. Jednotlivé kroky vytváří předpoklady pro to, aby knihovna každodenně mohla uvítat své čtenáře a návštěvníky, nabídnout jim přívětivé prostředí a potřebné služby provázené vstřícností personálu. Zároveň připravujeme půdu pro další rozvoj knihovny, který nesmí nikdy ustrnout. Opíráme se při tom o priority, které jsme si stanovili a které postupně naplňujeme konkrétními aktivitami. Samozřejmě ne ve všech oblastech je vždy pokrok vyvážený či probíhá rovnoměrně. Kde se nám ale podařilo vytvořit podmínky pro velký rozvoj, jsou oblasti, které pokrývají tři získané projekty z IROP – specifický cíl 4.4. Jedná se zejména o moderní technologie, které budou zapojeny do služeb knihovny, revitalizaci vybraných částí Ústřední knihovny a inovaci interiérů vybraných poboček. Realizace budou probíhat v období let 2023–2025. Dalším projektem, který znamenal možnost intenzivního vzdělávání pro knihovníky, je projekt v NPO

#Vzdělávání #Inovace #Prosperita. O dalších nových projektech více v následujících kapitolách. Daří se nám tedy získávat a zapojovat nové mimorozpočtové zdroje, což je právě jedna z vytyčených priorit. Do oblasti přípravy budoucnosti pro rozvoj knihovny spadá i dlouholetý záměr města Brna – vybudování Kreativního centra v bývalé káznici na Cejlu. V tomto projektu je knihovna od počátku významným stakeholderem. Účastnili jsme se proto společných jednání, která již připravovala konkrétnější model budoucího fungování centra po stránce obsahové a spolupráce všech partnerů, stejně tak jako zajištění správy a financování. Sledujeme rovněž jednání týkající se projektu Technologický park, kde má knihovna rovněž ambice vytvořit novou kapacitu pro poskytování našich služeb. Participujeme dál na jednáních vybraných pracovních skupin Strategie #brno 2050, spolupracujeme s městem Brnem v oblasti zahraničních vztahů, služeb pro cizince či sociálních oblastech. Tradičně se zapojujeme do řady městských projektů. Pobočky úspěšně rozvíjí komunitní aktivity, otevírají nová partnerství a spolupracují s představiteli městských částí. To se ve výsledku odráží i ve finanční a věcné podpoře ze strany městských částí a těší nás především jejich aktivní účast na našich akcích. Pro informování o novinkách v knihovně i získání zpětné vazby je pro nás významné setkání na Sněmu starostů, které tradičně jednou ročně hostíme na půdě knihovny. Ale také individuální komunikace s jednotlivými městskými částmi.

Mimořádně nás těší také velký zájem škol o naše vzdělávací pořady, což je důkazem toho, že jsme institucí, která významně navazuje a doplňuje formální vzdělávání ve školách. Tuto koncepci výstižně postihuje název dřívějšího projektu *Co nebylo v učebnici*, jehož výstupy jsou metodickým podkladem pro další práci či probíhající projekt *Učíme se příběhem*.

Vrátím-li se od plánů pro budoucnost do aktuálních dnů a hodnoceného období, které v podrobnostech najdete na následujících stranách, shrnutí je jednoznačné. Knihovna je každodenně využívána lidmi všech věkových kategorií a skupin včetně lidí se specifickými potřebami právě proto, že poskytujeme kvalitní bezbariérové služby, snadno dostupné na celém území města Brna. Nezastupitelnou hodnotu pak má především vstřícný přístup našich pracovníků ke každému uživateli knihovny.

Než přejdeme k samotné zprávě, ještě poznámka k jejímu obsahu. Oproti předchozím letům byla přepracována struktura, která je nově organizovaná podle funkcí a plnění úkolů knihovny v daném období, nikoli podle jednotlivých pracovišť. Tento způsob umožňuje podat komplexnější pohled na chod organizace a přináší řadu zajímavých interpretací dat.

Věříme, že následující stránky zaujmou a zároveň otevřou prostor pro cennou zpětnou vazbu.

Ing. Libuše Nivnická, ředitelka knihovny

1. PLNĚNÍ HLAVNÍCH ÚKOLŮ ORGANIZACE

1.1. Celkové statistické ukazatele za roky 2022 a 2023 – Výtah z KULT

zkrácený statistický výkaz KULT	2022	2023
KNIHOVNÍ FOND		
Knihovní jednotky celkem	734 005	716 859
naučná literatura	206 526	198 781
krásná literatura	439 202	433 193
kartografické dokumenty	1 469	1 400
tištěné hudebniny	8 930	9 043
zvukové	71 573	67 579
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	540 944	527 679
Přírůstky	36 022	32 939
Úbytky	31 150	50 085
UŽIVATELÉ		
Registrovaní uživatelé	40 304	43 453
z toho registrovaní uživatelé do 15 let	10 837	12 092
Návštěvníci celkem (ř. 0204 + ř. 0210)	1 479 169	1 715 342
Návštěvníci knihovny	537 504	600 332
Návštěvníci on-line služeb	941 665	1 115 010
VÝPŮJČKY		
Výpůjčky celkem	1 286 118	1 324 447
naučná literatura dospělým uživatelům (knihy)	128 839	130 299
krásná literatura dospělým uživatelům (knihy)	671 130	669 099
naučná literatura dětem (knihy)	63 548	67 529
krásná literatura dětem (knihy)	332 206	359 119
tištěné hudebniny	1 335	1 596
zvukové	26 882	29 081
jiné	11 225	16 094
Prezenční výpůjčky evidované	12 524	15 601
Prolongace	328 007	338 503
DALŠÍ ÚDAJE		
Výměnné fondy celkem	33 217	34 480
půjčené jiným knihovnám	8 143	9 502
půjčené od jiných knihoven	9 001	9 951
Vzdělávání knihovníků (pro knihovníky)	28	19
Kulturní, komunitní a volnočasové akce pro veřejnost (besedy, výstavy, aj.)	1 638	1 876
Vzdělávací akce pro veřejnost (semináře, kurzy, aj.)	2 200	2 284
Ostatní akce, kde knihovna není hlavním pořadatelem	38	31
Počet hodin pro veřejnost týdně	67	67
ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY		
Počet návštěv webové stránky knihovny	515 576	421 300
Počet vstupů do elektronického katalogu (mimo knihovnu)	613 641	742 112
Počet vstupů do čtenářského konta (mimo knihovnu)	323 157	369 446
Počet e-vypůjček e-dokumentů (e-knihy + e-audioknihy)	15 229	11 432
ZAMĚSTNANCI		

Počet zaměstnanců (přepočtený stav)	139	139
PŘÍJMY, RESP. VÝNOSY		
Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby) a za zboží	4 001 674	4 391 753
z toho výnosy (příjmy) z hlavní činnosti	3 992 402	4 383 781
VÝDAJE, RESP. NÁKLADY		
Náklady na pořízení knihovního fondu celkem	8 550 863	7 988 091
- nákup a předplatné periodik	473 602	438 186
- nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje	121 475	19 365

1.2. Uživatelé knihovny

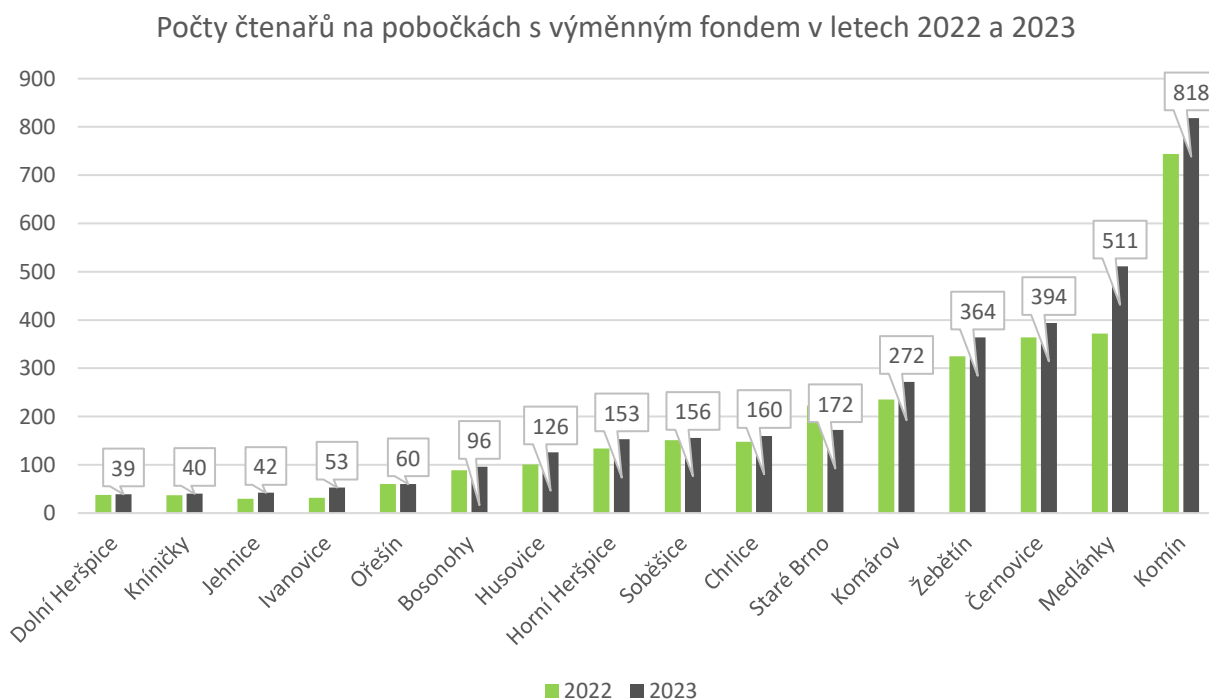
Knihovna Jiřího Mahena v Brně je veřejnou městskou knihovnou. Její cílovou skupinu zahrnuje nejširší spektrum veřejnosti všech věkových skupin. Kromě českých občanů jsou mezi čtenáři v menší míře také cizinci. Vybrané služby cílíme rovněž na osoby s handicapem a specifickými potřebami.

1.2.1. Registrovaní uživatelé

Statistické údaje potvrzují, že se nadále zvyšuje celkový počet čtenářů. V Ústřední knihovně (dále ÚK) vzrostl počet registrovaných čtenářů na 17 387, to je o 9,1 % více než v roce 2022. V celé KJM pak na 43 453, tedy o 7,8 % ve srovnání s předchozím rokem. Potěšitelný je i nárůst dětí do 15 let v ÚK na 2 369 (tj. 115 % ve srovnání s loňským rokem, v celé KJM na 12 092, což je 111,6 % loňského roku).

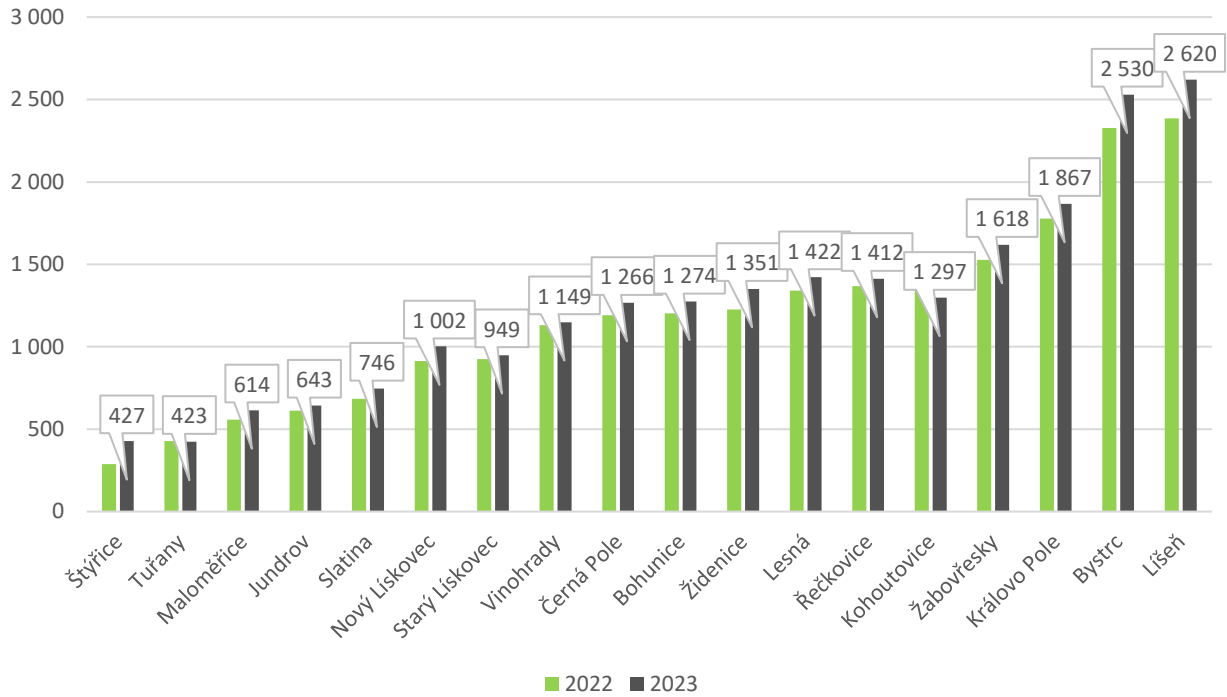
Grafy 1 a 2 představují počty registrovaných čtenářů na jednotlivých provozech KJM. Ve statistice registrovaných uživatelů poboček s výměnným fondem nejsou zahrnuti uživatelé pobočky „Na Křižovatce“ (Staré Brno), jelikož tato není zahrnuta do automatizovaného knihovního systému ARL, ze kterého se statistická data generují.

Graf 1 Počty registrovaných čtenářů na pobočkách s výměnným fondem

Graf 2 Počty registrovaných čtenářů na velkých pobočkách

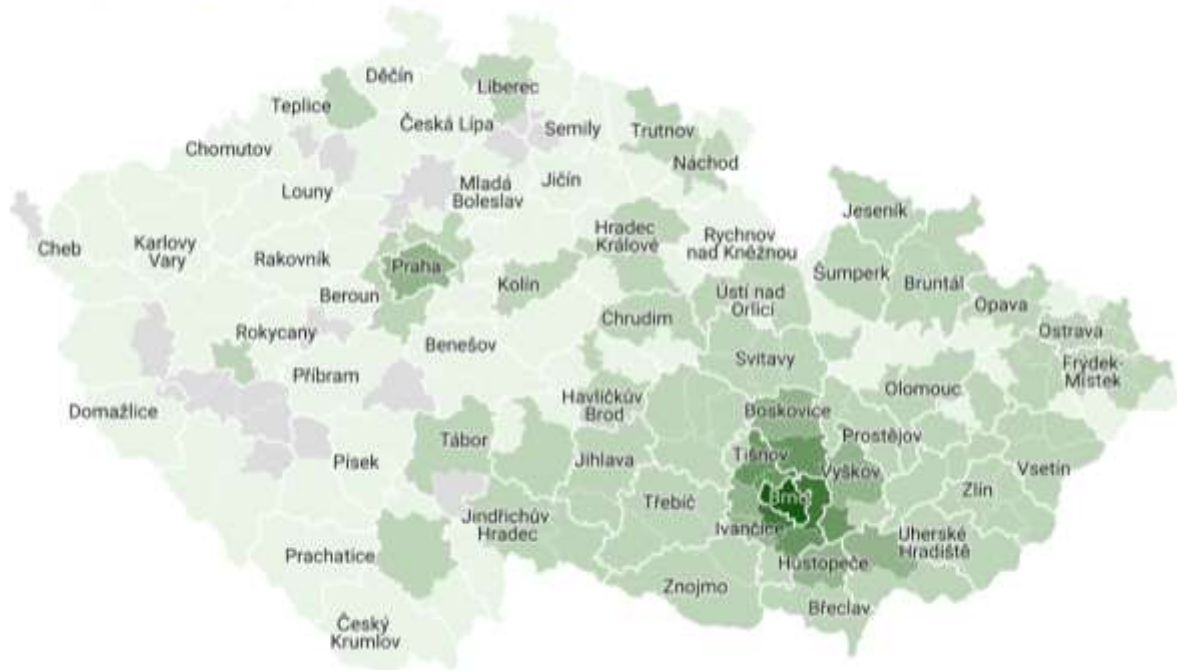
Počty registrovaných čtenářů na velkých pobočkách v letech 2022 a 2023

Obrázek 1 Mapa: Odkud pochází naši čtenáři

Podle trvalého bydliště čtenářů z ČR s registrací platnou v roce 2023.

< 10 10-100 100-200 200-1000 1000-5000 ≥ 5000

Mapa: Křižovna, Jiřího Matěna v Brně • Mapová data: © ČÚZK • Vytvořeno nástrojem Datawrapper

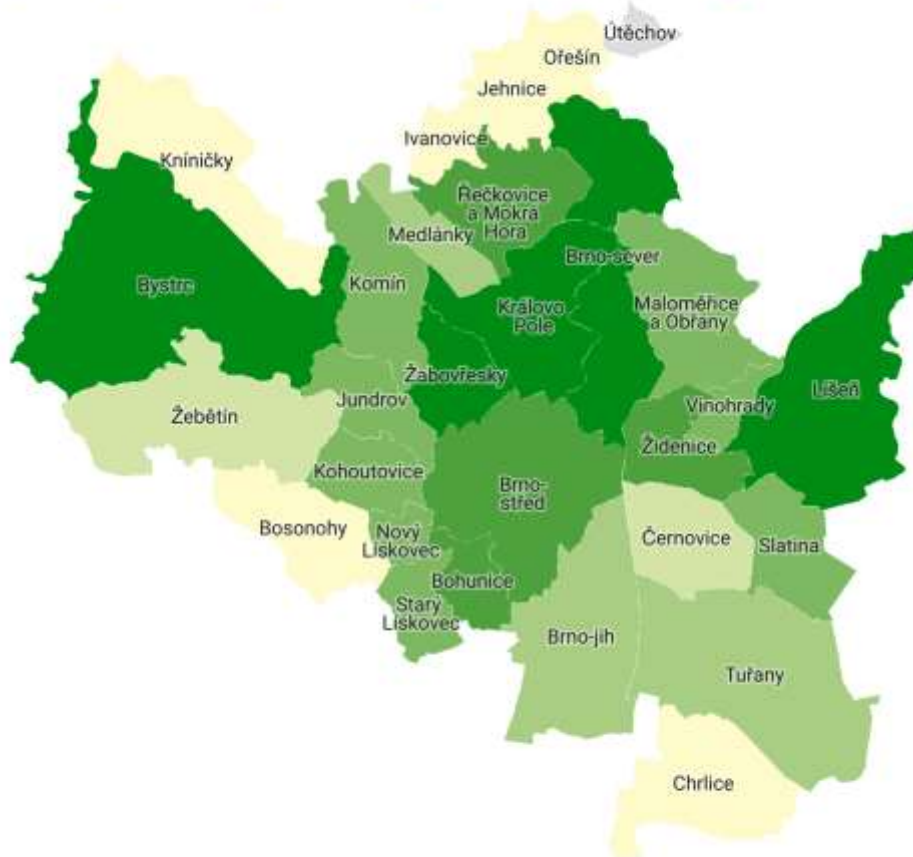
Obrázek 2 Mapa: Počet výpůjček podle městských částí Brna v roce 2023

Počet výpůjček za rok 2023 podle městských částí Brna

Zpracováno podle sídla pobočky, bez dat ústřední knihovny

Počet výpůjček

< 5000 5000–10000 10000–15000 15000–30000 30000–50000 ≥ 50000

Mapa: Knihovna Jiřího Mahena v Brně - Zdroj: Statutární město Brno - Magistrát města Brna - Otevřená data (Počet osob na adresních místech) - Vytvořeno nástrojem Datawrapper

Tabulka 1 Registrovaní čtenáři (uživatelé), srovnání mezi léty 2022 a 2023, aktuální k 31. 12. 2023

	2023		2022		Srovnání 2023/2022	
	registrovaní čtenáři		registrovaní čtenáři		registrovaní čtenáři	
	celkem	do 15 let	celkem	do 15 let	celkem	do 15 let
	43 453	12 092	40 304	10 837	107,8%	111,6%
pobočky	26 066	9 723	24 363	8 788	107,0%	110,6%
ÚK (včetně MP)	17 387	2 369	15 941	2 049	109,1%	115,6%

1.2.2. Služby pro čtenáře se specifickými potřebami

Interní pracovní skupina pro bezbariérovost v KJM, která slouží jako poradní orgán pro vedení instituce, byla aktivní také v roce 2023. Uskutečněno bylo 1 setkání členů. Své aktivity jsme dále prezentovali na městských akcích zaměřených na přístupnost kultury. Proběhlo také mapování

přístupnosti prostorů a služeb KJM a mapování cílové skupiny osob s hendikepy a specifickými potřebami. Pracovali jsme rovněž s cílovou skupinou cizinci a příslušníci národnostních menšin.

Akce a události

- 12. 5. jednání pracovní skupiny
- 9. 10. Prezentace bezbariérových aktivit a přístupnosti KJM na XVII. Brněnském kulturním fóru¹
- Knihovna pro nevidomé a slabozraké realizovala v roce 2023 projekt na podporu kulturních aktivit a vzdělávání svých čtenářů se zrakovým postižením
- Zrealizovali jsme projekt Integrovaní aktivity v KJM 2023 (K21)

Výsledky mapování přístupnosti služeb a prostorů KJM

- Zrealizovali jsme interní průzkum o přístupných službách v KJM (červenec 2023)
- Proběhl audit přístupnosti nového webu KJM (září 2023)
- Pro potřeby Magistrátu a BKF jsme zmapovali vybavenost a přístupnost provozů (září 2023, Přehled bezbariérovosti provozů KJM viz P12)
- Zúčastnili jsme se dotazníkového šetření MMB o přístupnosti prostorů a programu KJM pro osoby se specifickými potřebami (říjen 2023)

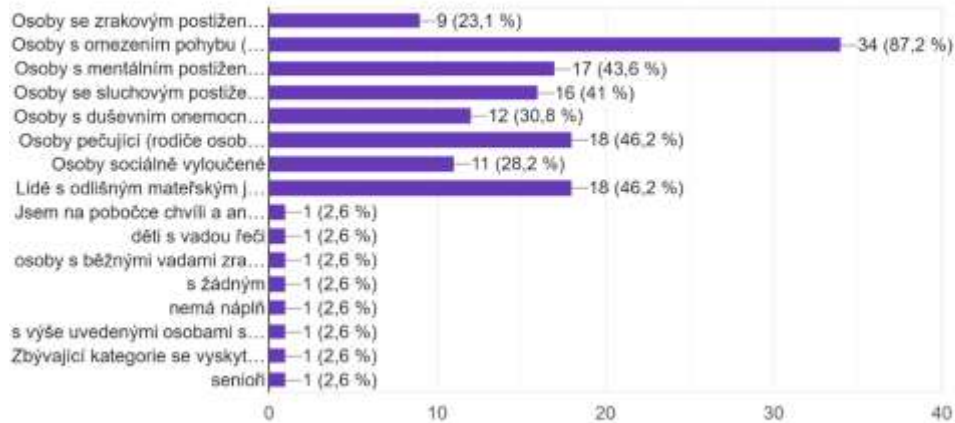
Interní mapování služeb pro osoby se specifickými potřebami z července 2023 přineslo také poměrně detailní informace o jednotlivých segmentech této cílové skupiny. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že se našich provozech nejčastěji setkáváme s osobami s **omezením pohybu**, osobami **pečujícími**, osobami s **odlišným mateřským jazykem**, osobami s **mentálním postižením** a osobami se **sluchovým postižením**. **Osoby se zrakovým postižením** využívají nejčastěji služeb Knihovny pro nevidomé a slabozraké, přičemž se jedná také o uživatele mimobrněnské nebo takové, kteří kvůli svému hendikepu využívají služeb distančně. Podrobněji viz Graf 3.

Graf 3 Osoby se specifickými potřebami

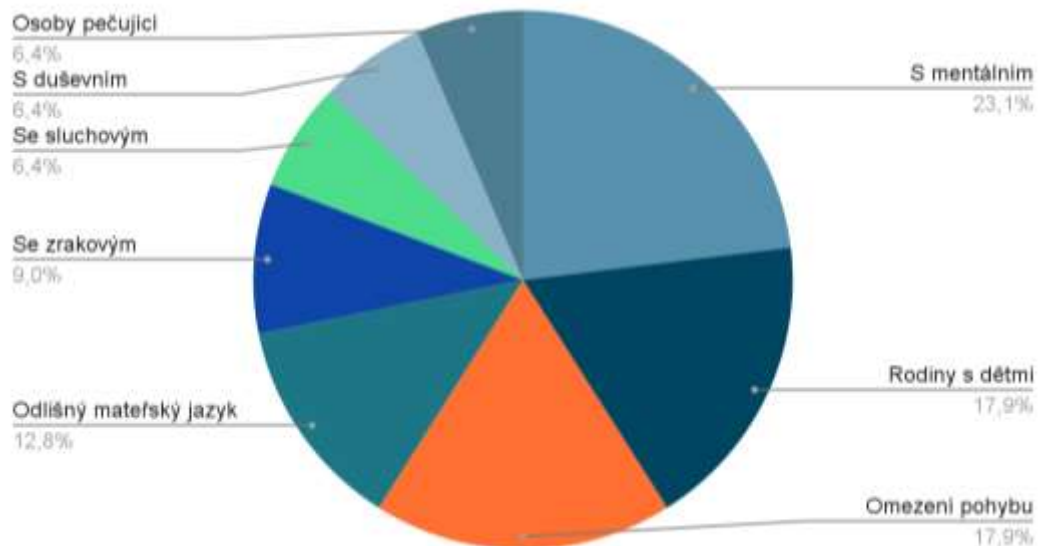
¹ <https://kultura.brno.cz/jak-dopadlo-xvii-brnenske-kulturni-forum-mame-pro-vas-zaznamy-z-akce/>
Naše prezentace na BKF: https://kultura.brno.cz/wp-content/uploads/2023/12/05_Prezentace_BKF_10_2023.pdf. Aktuální k: 26. 2. 2024.

S jakými osobami se specifickými potřebami pracujete individuálně v rámci výpůjčních služeb?

39 odpovědí

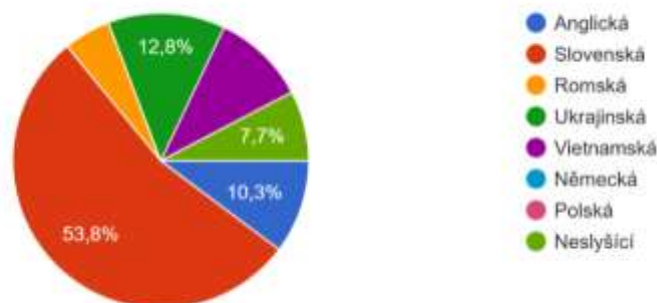

Graf 4 Cílové skupiny vzdělávacích aktivit – osoby se specifickými potřebami

Graf 5 Jazykové skupiny, se kterými přichází knihovníci KJM do styku

39 odpovědí

Téma bezbariérovosti se vine řadou **aktivit na pobočkách i v Ústřední knihovně. Testování přístupnosti** byl **podroben nový web** knihovny (spuštěn v březnu 2023, podrobně k němu kap. 1.9.3.). **Knihovna pro nevidomé a slabozraké** (pracoviště při Hudební knihovně ÚK KJM) nabídla svým klientům kromě **výpůjčních služeb** a **možnosti využívat kompenzační pomůcky a technologie** i řadu dalších **aktivit podporujících čtenářství zrakově postižených** – komunitní čtenářské kluby, přednášky o využívání kompenzačních pomůcek a technologií, integrační arteterapii umožňující společné tvoření lidí s handicapem i bez něj. Na podporu těchto aktivit byla nově z prostředků MK ČR financována **realizace samostatného projektu „Podpora výtvarné tvorby, čtenářství a digitálních kompetencí osob se zrakovým postižením“** (viz také kap. 1.5. Projektová činnost).

KJM v rámci svých aktivit **spolupracovala také s řadou organizací poskytujících služby pro osoby se specifickými potřebami**, handicapované nebo ohrožené sociálním vyloučením. Jmenovat lze NNO Tyfloservis, SONS, Rytmus, Elpida, Ratolest Brno, ZŠ Sekaninova, ZŠ Cacovická a další.

1.2.3. Knihovna pro nevidomé a slabozraké

Vedle kulturních a vzdělávacích služeb (viz kap. 1.5.4.) se knihovna věnovala také výpůjčním a informačním službám a péči o fond určený lidem se zrakovým hendikepem.

V kategorii nevidomí bylo v roce 2023 v ústřední knihovně evidováno celkově **254 čtenářů**. Bylo zaregistrováno **17 nových čtenářů** a **111 čtenářů obnovilo své členství**.

Čtenářům bylo zpřístupněno **388 nových titulů z Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana** a 2 nové tituly z darů Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě.

Celkově bylo v roce 2023 provedeno **12 171 transakcí**, z čehož bylo **10 612 výpůjček** a **1 559 prolongací**. Srovnání s rokem 2022 naznačuje **mírný nárůst počtu transakcí o 9 %**.

Zájem o zvukové knihy stále výrazně převažuje. Co se týče ostatních typů dokumentů, bylo provedeno 28 výpůjček periodik, 3 výpůjčky CD-romů, 3 výpůjčky dokumentů v Braillově písmu, 3 výpůjčky knih s tematikou zdravotního postižení, 3 výpůjčky předmětů z Lekotéky a 6 výpůjček MP3 přehrávače. Zbýlých **10566 výpůjček připadá na zvukové knihy**.

Dlouhodobým trendem je rostoucí **zájem o nahrávání zvukových knih na paměťová zařízení**. Počet nahrávek na paměťová zařízení evidovaný jako prezenční výpůjčka dosáhl hodnoty 6071, zatímco množství absenčních výpůjček zvukových knih a dalších dokumentů na CD bylo pouze 4320. Opačným trendem je **trvalý pokles výpůjček magnetofonových kazet**, kterých bylo v roce 2023 již jen 193 a 130 prolongací. **Stále však máme čtenáře orientované výhradně na poslech kazet**.

PC v Knihovně pro nevidomé a slabozraké bylo využito 24 krát s celkovým časem **2 738 minut**.

1.2.4. Cizinci v KJM

Čtenářů s cizí státní příslušností je v KJM stále výrazně méně než Čechů, nicméně se vzrůstající kosmopolitizací města je to pro nás **cílová skupina, která nabývá na důležitosti**. Přítomnost cizinců mezi čtenáři i zájem o cizojazyčnou literaturu napříč spektrem uživatelů služeb knihovny se **odráží také v akviziční strategii**.

V roce 2023 bylo do fondu KJM zapsáno celkem 392 cizojazyčných knih v různých jazycích, převážně v angličtině a němčině, ale i ve francouzštině, španělštině, ukrajinštině a ruštině. Část cizojazyčného fondu získáváme díky každoročnímu projektu MK ČR a MZK v Brně Cizojazyčná literatura.

V roce 2023 jsme díky tomuto projektu zapsali do fondu 92 svazků v různých jazycích. Nejčastějším cizím jazykem zastoupeným ve fondu KJM je **angličtina** (k 31. 12. to bylo 5 200 svazků). Sedmým nejvíce

zastoupeným jazykem byla **ukrajinština** se 160 svazky. Tento jazyk je také, vzhledem k aktuální geopolitické situaci, často nakupovaný. Ve fondu máme také 20 knih **v romštině**.

Tabulka 2 Jazyky cizojazyčného fondu v roce 2023

Pořadí	Jazyk	počet
1	angličtina	5 200
2	němčina	2 800
3	francouzština	370
4	ruština	290
5	španělština	265
6	italština	250
7	ukrajinština	160
8	polština	150
9	romština	20
	Celkem	9 505

Pro zajímavost přinášíme počty cizinců mezi registrovanými čtenáři k 31. 12. 2023. Nejvíce jsou mezi registrovanými čtenáři zastoupeni **Slováci (511 osob)**. Druhou nejpočetnější skupinou jsou **Ukrajinci (48 osob)**. Celkový počet cizinců mezi registrovanými čtenáři byl **598 osob**.

Tabulka 3 Cizinci s platným čtenářským průkazem v roce 2023

Cizinci s platným čtenářským průkazem k 31. 12. 2023	
Stát	počet
Bulharsko	1
Estonsko	1
Francie	3
Ghana	1
Holandsko	1
Indie	1
Kolumbie	1
Maďarsko	1
Malta	1
Německo	2
Polsko	3
Rakousko	3
Ruská federace	7
Řecko	2
Slovenská republika	511
Slovinsko	1
Spojené státy	6
Srbsko	2
Švédsko	1
Švýcarsko	1
Tunisko	1
Ukrajina	48
Česká republika	21 132

KJM spolupracovala s řadou institucí poskytujících služby cizincům – Brno Expat Centre (např. účasti na Brno Expat Fair, poskytováním prostorů pro pořádání akcí BEC, vzájemnou propagací akcí pro společné cílové skupiny), Odbor sociálního začleňování MMB (spolupráce s ukrajinskou interkulturní pracovníci), Centrum pro cizince JMK, Ukrajinská iniciativa Jižní Moravy a řady dalších.

Stejně jako v uplynulých dvou letech i v roce 2023 jsme realizovali **projekty na podporu integrace cizinců** prostřednictvím našich aktivit (podpora MK ČR, nadace OSF, podrobně viz kap. 1.6. Projektová činnost).

1.3. Výpůjční služby

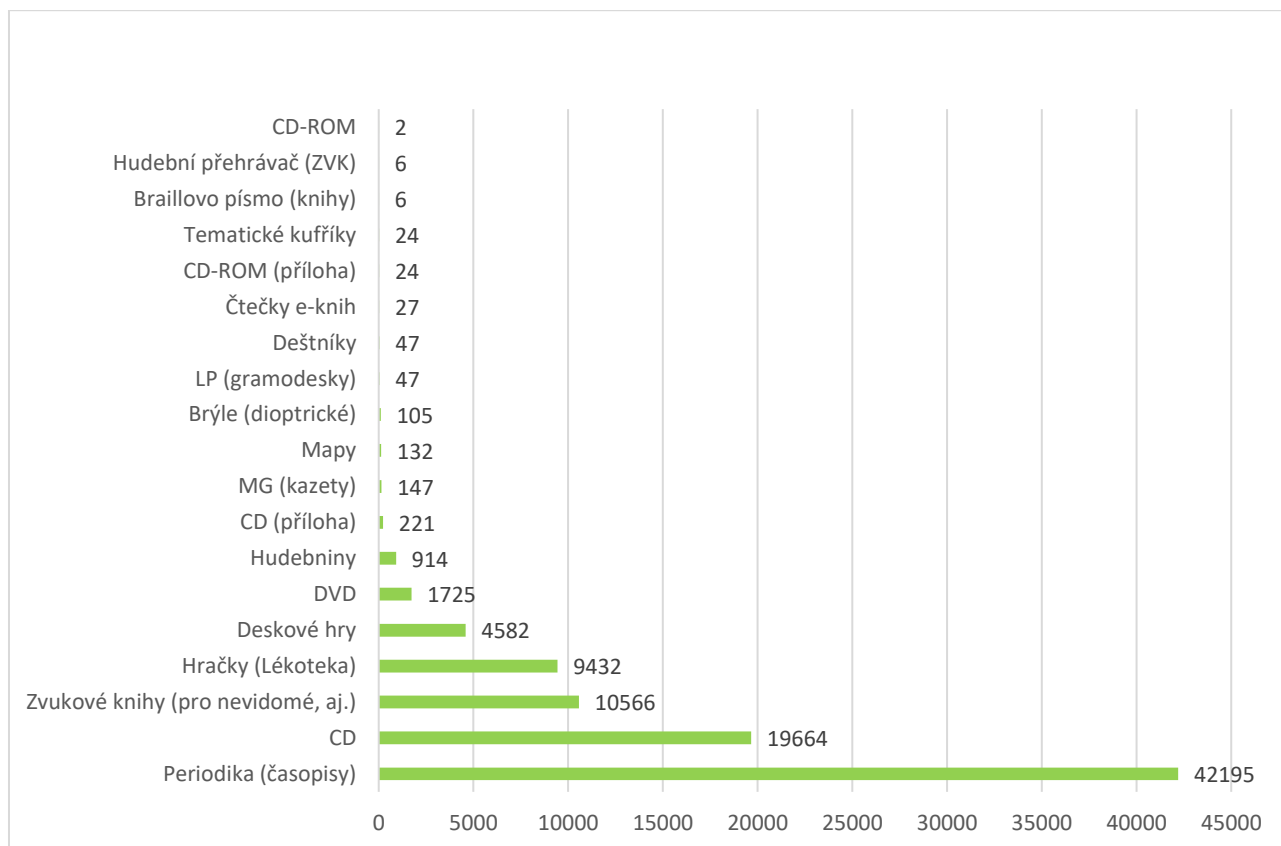
Počet návštěvníků se v ÚK zvýšil o 18,49 % (o 15,87 % v celé KJM), počet výpůjček v ÚK vzrostl o 8,08 % na 428 817 (z loňských 399 368). Úměrně s tím vzrostl i počet rezervací (20 461), objednávek a žádanek. (Jen dokumentů vyžádaných ze skladů bylo 27 877, což je téměř o 3 000 více než v roce 2022).

Klienti běžně používají předregistrace, on-line platby (přes Brno ID či převodem na konto knihovny) a platby kartou. Hojně využívají službu „Odlož“ (8 278 objednávek) a možnost vracení knih do návratových boxů 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Do samoobslužných návratových boxů umístěných

před ÚK bylo vráceno více knih než ve stejném období loňského roku i když byly po dobu opravy vnější fasády ÚK nedostupné (letos 52 210, loni 51 651).

Graf 6 představuje **výběr nejčastějších výpůjček neknižních jednotek**. Z tohoto převažovala periodika (42 195) a CD (19 664). Velké oblibě se ale těšily také edukativní hračky z naší rozsáhlé sbírky Lékotéky a deskovky. Z jiných zajímavých neknižních knihovních jednotek, které jsou u nás k zapůjčení, lze zmínit deštníky a brýle. Od loňského roku je také možno si absenčně půjčovat LP desky.

Graf 6 Co si čtenáři půjčovali mimo knihy

Půjčovnost titulů dle statistiky KULT 2023 ukazuje, že si **beletrii a naučnou literaturu ve větší míře půjčovali dospělí než děti do 15 let**. Celkově bylo provedeno v roce 2023 na **1 324 447 výpůjček**.

Tabulka 4 Výpůjčky všech typů dokumentů

Výpůjčky celkem	1 324 447
naučná literatura dospělým uživatelům (knihy)	130 299
krásná literatura dospělým uživatelům (knihy)	669 099
naučná literatura dětem (knihy)	67 529
krásná literatura dětem (knihy)	359 119
výpůjčky periodik	48 431
rukopisy	0
mikrografické dokumenty	0
kartografické dokumenty	194
tištěné hudebniny	1 596
zvukové	29 081
zvukové obrazové	2 507
obrazové	0
elektronické dokumenty	498
jiné	16 094
Prezenční výpůjčky evidované (z ř. 0301) [1]	15 601
Prolongace (z ř. 0301) [1]	338 503

Tabulka 5 Nejpůjčovanější autoři a tituly podle počtu výpůjček k 31. 12. 2023

Statistika čtenosti titulů				
01. 01. 2023 - 31. 12. 2023				
	Podle názvu	Počet	Podle autora	Počet
1	Bílá voda [Kateřina Tučková]	576	Vondruška, Vlastimil	9 824
2	Šikmý kostel 1. [Karin Lednická]	530	Dán, Dominik	4 761
3	Listopád [Alena Mornštajnová]	470	Kinney, Jeff	4 542
4	Tiché roky [Alena Mornštajnová]	457	Roberts, Nora	4 042
5	Hana [Alena Mornštajnová]	428	Brezina, Thomas	4 039
6	Šikmý kostel 2. [Karin Lednická]	418	Bauer, Jan	3 860
7	Les v domě [Alena Mornštajnová]	402	Keleová-Vasilková, Táňa	3 762
8	Zahrada [Petra Dvořáková]	402	Mornštajnová, Alena	3 723
9	Osudné svědectví [Robert Bryndza]	390	Bryndza, Robert	3 585
10	Slepá mapa [Donaldson, Julia]	379	Steel, Danielle	3 581

1.3.1. Výpůjční služby Hudební knihovny

Hudební knihovna je specializovaným pracovištěm sídlícím na Kobližné 4. Údaje o jejích výkonech v oblasti výpůjčních služeb ilustrují nejen její využívanost, ale také poskytují vhled do náplně pracoviště. Vedle odborné literatury a periodik z oblasti hudby a hudební teorie, disponuje rozsáhlou sbírkou zvukové knihovny, LP desek (které je od roku 2022 možno půjčovat absenčně), not. Půjčit si zde můžete také hudební nástroje, edukativní hračky a výukové pomůcky z Lekotéky. Poskytuje také přístup

k hudební databázi **Naxos Music Online** a databázi mluveného slova **Naxos Spoken Word Library**, které mohou registrovaní čtenáři využívat nejen z počítačů v knihovně, ale také přes vzdálený přístup odkudkoli jinde.

Hudební knihovna evidovala celkem **24 782 výpůjček²** (vloni **23 507**, tzn., že oproti loňskému roku se počet výpůjček zvýšil o 5 %). Z toho prolongací 8 050. Hudebnin se půjčilo 1 556, oproti loňskému roku jsme zaznamenali 20% nárůst. AV medií se půjčilo 21 711 – nárůst o 4 % (CD 18 857; přílohová CD 15, DVD 2 494, MC 268 a LP 77).

Výpůjčky:

- periodika: 105 (vloni 134);
- knihy: 1 298 (vloni 937) – nárůst o 39 %;
- hudební nástroje v rámci Lekotéky: 187 (vloni 163);
- čtečky elektronických knih: 23 (vloni 18). *Pozn.: Momentálně půjčujeme 2 čtečky el. knih (Amazon Kindle 8 Touch Wi-Fi a Onyx Boox POKE 4 lite – ostatní byly z důvodu opotřebení odepsány; během následujícího roku bychom rádi pořídili cca 2 ks nových čteček.)*

Internet a tiskové služby:

- Návštěv internetu: **5 489** (vloni: **4 936** – nárůst o 11 %);
- minut na internetu: **338 647** (vloni **255 363** – nárůst o 33 %)
- tisků: **1 759** (vloni 1 186).

1.3.2. Výpůjční služby na pobočkách

Od 1. 3. 2023 se rozšířila provozní doba v Soběšicích o 7 hodin týdně, na 2 dny v týdnu v úterý a čtvrtek.

Na pobočce Vinohrady a Medlánky mají děti do 18 let registraci zdarma hrazenou MČ, v Medláncích navíc i senioři od 60 roků.

Vybrané pobočky poskytují svým imobilním a handicapovaným čtenářům donáškovou službu do domu.

Stále v roce 2023 platila bezplatná registrace pro ukrajinské občany, bezplatnou registraci také poskytujeme dětem do 4 let v rámci Vítání občánků, slevy na registraci poskytujeme i v rámci Senior pasů pro čtenáře od 55 let a pro děti i dospělé v rámci Rodinných pasů.

Na 6 pobočkách (Líšeň, Královo Pole, Bystrc, Lesná, Židenice, Žabovřesky) mají čtenáři možnost platit své poplatky přes platební terminál.

Na většině poboček aktivně pracuje Klub čtenářů, který při pravidelných setkání v knihovně podporuje čtenářskou gramotnost.

Na všech provozech se zvýšil počet výpůjček Albi knih, deskových her a kreativních hraček, zakoupených z projektu Lekotéka. Naopak se snižují výpůjčky CD s mluveným slovem, důvodem je nemožnost si CD na nové technice přehrát.

² Do výpůjček jsou zahrnuty i prolongace dokumentů. Zdroj dat: interní statistika Hudební knihovny, aktuální k 31. 12. 2023.

1.3.3. E-výpůjčky

Od 1. 1. 2023 zavedla KJM **finanční spoluúčast čtenářů na platbě e-výpůjček ve výši 20 Kč za 1 e-výpůjčku**. Toto opatření mělo zmírnit výdaje knihovny za všechny realizované e-výpůjčky a vybudovat finanční rezervu pro udržitelnost této služby.

Tabulka 6 E-výpůjčky a platby za ně v roce 2023

	E-knihy		E-audioknihy		celkem vše	
	E-výpůjčky	Platba KJM	E-výpůjčky	Platba KJM	E-výpůjčky	Platba KJM
Palm knihy	8 953	438 697	1 103	54 047	10 056	492 744
Flexibooks	1 376	162 422	0	0	1 376	162 422
Celkem	10 329	601 119	1 103	54 047	11 432	655 166

Důsledkem opatření vznikla KJM dostatečná finanční rezerva, která mohla být využita pro rozšíření služby e-výpůjček v podobě e-audioknih.

Nejčtenější e-knihou byl *Les v domě Aleny Mornštajnové* se 169 výpůjčkami. Stejná autorka zůstává také v případě e-knih nejoblíbenější (230 výpůjček).

Tabulka 7 Nejčtenější e-knihy v roce 2023

Statistika čtenosti e-knih					
01.01.2023 - 31.12.2023					
	<i>Podle názvu</i>		<i>Podle autora</i>		
		Počet			Počet
1	Les v domě [Alena Mornštajnová]	169	Mornštajnová, Alena		230
2	Kde jsi, když nejsi [Radka Třeštíková]	110	Maas, Sarah J.		171
3	Vraní oko [Michaela Klevisová]	69	Caplin, Julie		170
4	Zatmění [Jo Nesbø]	66	Armentrout, Jennifer L.		165
5	Nikdo není sám [Petra Soukupová]	65	Bryndza, Robert		154
6	Ďáblova cesta [Robert Bryndza]	58	Klevisová, Michaela		146
7	Sedm manželů Evelyn Hugo [Taylor Jenkins Reid]	48	Dvořáková, Petra		109
8	Bílá voda [Kateřina Tučková]	44	Nesbo, Jo		104
9	Útěk na venkov [Julie Caplin]	44	Kepler, Lars		82
10	Pláňata [Petra Dvořáková]	39	Backman, Fredrik		67

Od srpna 2023 si mohli čtenáři KJM kromě e-knih půjčit také audioknihy ve stejném režimu jako e-knihy. Na konci roku, v předvánočním období, nabídla KJM svým věrným čtenářům a posluchačům e-výpůjček 2 nadílky e-knih (a audioknih) zdarma – tedy bez finanční spoluúčasti čtenářů. V rámci těchto nadílek byl i navýšen limit e-výpůjček, aby se mohli čtenáři KJM bohatě zásobit e-četbou na celou dobu předvánočního a vánočního období. **Nejposlouchanějším titulem** se stala **kniha Ladislava Zibury *40 dní pěšky do Jeruzaléma***. Nejoblíbenějším autorem pak byl **Jo Nesbo**.

Tabulka 8 Nejposlouchanější audioknihy v roce 2023

Statistika poslechu e-audioknih				
10.08.2023 - 31.12.2023				
	<i>Podle názvu</i>	<i>Počet</i>	<i>Podle autora</i>	<i>Počet</i>
1	40 dní pěšky do Jeruzaléma [Ladislav Zibura]	27	Nesbo, Jo	56
2	Novinářem v Číně [Tomáš Etzler]	25	Christie, Agatha	40
3	Deník faráčky [Martina Viktorie Kopecká]	23	Zibura, Ladislav	39
4	Balada o ptácích a hadech	19	Fields, Helen	32
5	Prorokyně a hlupák [Jonas Jonasson]	15	Klevisová, Michaela	32
6	Prázdniny v Česku [Ladislav Zibura]	14	Poncarová, Jana	30
7	451 stupňů Fahrenheita	13	Lindgren, Astrid	27
8	Bábovky [Radka Třeštíková]	13	Etzler, Tomáš	25
9	Děti z Bullerbynu	13	Lukášková, Markéta	25
10	Losos v kaluži	13	Třeštíková, Radka	25

Statistika výpůjček e-audioknih potvrzuje zvyšující se zájem u čtenářů. Zatímco ve 3. čtvrtletí, kdy byla tato služba zavedena, bylo provedeno 303 výpůjček **e-audioknih**, ve čtvrtém čtvrtletí to bylo už 800 výpůjček. Celkově jsme od zavedení možnosti vypůjčit si e-audioknihy provedli v roce 2023 **1 103 těchto výpůjček**.

E-výpůjčky mohou využívat nejen čtenáři s platnou registrací, ale také čtenáři s vytvořenou předregistrací při splnění daných podmínek. K **platbě za e-výpůjčku je obvykle využíváno čtenářské (finanční) konto**. Druhý způsob platby bylo využití **platební brány přes Brno iD** (dostupnost z čtenářského konta čtenáře nebo e-shop BrnoiD). Dalším často využívaným způsobem byla **platba v hotovosti**. Nejméně čtenáři využívali platbu prostřednictvím platebního terminálu.

1.4. Informační služby

Informační služby patří mezi páteřní služby knihovny. Jsou poskytovány v Ústřední knihovně (Úsek Informační a prezenční služby) a také na pobočkách.

KJM je součástí celostátního projektu **Ptejte se knihovny**. Přes tento informační portál bylo v roce 2023 zodpovězeno celkem **49 dotazů**. 8 odpovědí podala Knihovna pro dospělé, 3 Knihovna pro děti a mládež a 38 Informační a prezenční služby Ústřední knihovny.

Jen v **Zákaznickém centru** využilo internet 12.474 uživatelů (z toho 6.605 registrovaných čtenářů a 5 859 neregistrovaných návštěvníků).

Mimo provozu internetu včetně tisku, podávání ústních a elektronických informací zajišťuje Zákaznické centrum také chod **Senior Pointu**, který slouží jako kontaktní místo pro občany 55+, kteří mají zájem zřídit si **Senior pas** nebo získat informace především o volnočasových aktivitách či informace ze sociální sféry. Pro centrálu Senior Pointu na Mendlově náměstí jsme 1x měsíčně vyhotovovali monitoring aktivit. Bylo zaregistrováno 10 zájemců o zřízení Senior pasu a bylo vydáno 13 tzv. **Seniorských obálek** (tj. tiskopisů pro potřeby Integrovaného záchranného systému).

Součástí poskytovaných informačních služeb jsou také **exkurze po knihovně**. V květnu byly součástí programu Muzejní noci dvě exkurze pro veřejnost po Schrattenbachově paláci. Exkurzí se zúčastnilo

celkem **41 osob**. Další exkurze cílící na středoškoláky realizovala **Knihovna pro dospělé**. V průběhu roku 2023 proběhlo také několik exkurzí pro zahraniční hosty vedených v angličtině, němčině nebo polštině (Keňa, Norsko, Německo, Polsko). Letos se uskutečnilo **35 exkurzí** pro poslední ročníky ZŠ a SŠ a také pro speciální školy a **4** knihovnické lekce v rámci projektu **Tak trochu jiná knihovna**. 2x měsíčně představuje v centrální hale služeb knižní novinky a knihy, které stojí za přečtení. **Knižní středa** proběhla **20x** pro **664 účastníků**.

Středisko EUROPE DIRECT (ED) je další součástí Úseku informačních služeb. Klientům nejčastěji vyhledává informace z portálů **Úřadu pro publikace Evropské unie** a **Oficiálního portálu evropských dat** a statistické údaje z portálu **Eurostat**. Vedle toho se věnuje také přípravě vzdělávacích programů, především pro střední a základní školy a pořádání veřejných kulturních a vzdělávacích akcí na evropská témata. Za rok 2023 zodpovědělo ED 138 specializovaných dotazů.

Specifickou informační roli plní **Mahenův památník**, který funguje jako hybridní provoz mezi malým muzeem a standardní pobočkou. Pracovníci řešili především dotazy telefonické a elektronické, které se týkaly nejen života a díla J. Mahena, fondů knihovny, ale také aktivit z programové nabídky památníku. Prováděli rovněž exkurze po památníku. Na podzim 2023 hostil Mahenův památník mezinárodní mezioborovou konferenci historiků, antropologů a religionistů **Šťastná hodina 2023**, která byla zaměřena na současné alternativní spirituality.

V **IN-centru** se dotazy také týkaly především programové nabídky a náplně pořádaných kurzů. Na objednávku zde fungovalo také individuální poradenství týkající se užívání počítačové techniky.

Hudební knihovna odpověděla na 121 odborně náročných dotazů z oboru hudby klasické i populární, audioknih, z oblasti čteček el. knih, e-výpůjček ad. Čerpáno bylo hlavně z internetu a dalších mimoknihovnických informačních zdrojů. Dotazů zodpovězených e-mailem bylo 196. Do článkové databáze Hudební knihovny bylo vloženo a zdigitalizováno 329 článků (vloni 348 článků).

Za rok 2023 jsme poskytli **na pobočkách celkem 7 307 informací, z toho 5 363 ústních a 1 944 on-line**. Tematicky se týkaly regionálních informací, knihovnických a kulturních služeb.

V roce 2023 jsme neevidovali žádné poskytnutí informací dle zákona 106/1999 Sb. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

1.4.1. Publikační činnost

Na publikační činnosti se Informační a prezenční služby podílí přispíváním do elektronické Encyklopedie dějin města Brna www.encyklopedie.brna.cz, v loňském roce doplnili 280 nových záznamů. Oddělení každoročně připravuje soupis výročí českých i zahraničních osobností a významných dnů roku a je určeno především knihovníkům jako pomůcka pro kulturně vzdělávací a informační činnosti. Kalendárium pro rok 2023 na webových stránkách mělo 1.534 zhlédnutí. Aktualizované Kalendárium na rok 2024 bylo na webu zveřejněno 21. listopadu 2023.

Časopis IMPULSY

O **elektronický časopis IMPULSY**, mapující svět dětského čtenářství, pečuje Knihovna pro děti a mládež, konkrétně Centrum dětského čtenářství. Časopis vychází čtyřikrát ročně a je rozdělen do 4 rubrik. K tématu, Impulsy u kávy a Doporučujeme. Novou rubrikou zařazenou od ročníku 2023 je Literární kritika.

Dne 15. 3. 2023 bylo vydáno číslo 1/2023, 30. 6. 2023 číslo 2/2023, 6. 11. 2023 číslo 3/2023 a 19. 12. 2023 číslo 4/2023. Jedná se celkově o **9. ročník časopisu**. Tématem prvního letošního čísla byli knižní influenceři a literatura na internetu. Druhé číslo bylo tematicky zaměřeno na mládež a práci s ní a bylo provázáno z části se seminářem *Teeňáci, spojte se!*. Třetí číslo přineslo inspiraci z praxe různých

knihoven a čtvrté se zaměřilo na téma péče o duševní zdraví. Jednotlivá vydání (od roku 2015) jsou k dispozici na webu KJM www.kjm.cz/casopis-impulsy.

1.4.2. Elektronické databáze

V rámci projektu VISK 8A z loňského roku byl až do 31. března 2023 umožněn registrovaným čtenářům přístup do databází **PressReader** (databáze plnotextových světových novin a časopisů) a **Anopress** (plnotextových českých článků z médií). Databáze PressReader umožňovala stejně jako loni v rámci grantu registrovaným čtenářům **přihlášení také formou vzdáleného přístupu**. Do databáze **Anopress** jsme ke 31. 12. 2023 zaznamenali **467 přihlášení**. **Pressreader** zaznamenal za loňský rok **2590 přístupů**. Možnost vzdáleného připojení umožňuje nově od 1. 4. 2023 také databáze Anopress, která je hrazena z prostředků KJM. V březnu 2023 byl schválen nový projekt VISK 8A a od 1. dubna mohou zájemci plynule využívat přístup do obou databází za téměř nezměněných podmínek. Na vyhrazených počítačích mají návštěvníci přístup také **k placené elektronické databázi s právními informacemi ASPI**; její návštěvnost se stabilně pohybuje kolem **5 zájemců týdně**. Využití databáze je často spojeno s následným zapůjčením tištěných Sbírek zákonů umístěných v čítárně. Hudební databáze **Naxos Music Online** zaznamenala 433 přihlášení, 4.598 navštívených stránek a 4.339 poslechnutých skladeb). Nahrávky cizojazyčného mluveného slova jsou čtenářům k dispozici díky databázi **Naxos Spoken Word Library**, u které jsme zaznamenali 119 přihlášení, s 90 poslechnutými audioknihami. Obě databáze jsou k dispozici nejen v Hudební knihovně, čtenáři mohou využít také vzdálené přístupy.

1.5. Kulturní a vzdělávací služby knihovny

Ve srovnání s rokem 2022 zaznamenaly **kulturní a vzdělávací akce v KJM nárůst. Index plnění v oblasti pořádání kulturních akcí byl na 114,53 % a u vzdělávacích akcí to bylo 103,82 %** za celou instituci.

Tabulka 9 Srovnání počtu kulturních a vzdělávacích akcí v letech 2022 a 2023

Číselné výkony za rok 2023 v porovnání s rokem 2022 – akce						
	2023	2023	2022	2022	Index plnění 2023/2022	
	Kulturní akce	Vzdělávací akce	Kulturní akce	Vzdělávací akce	Kulturní akce	Vzdělávací akce
ÚK	511	895	318	959	160,69%	93,33%
celá KJM	1 876	2 284	1 638	2 200	114,53%	103,82%

1.5.1. Kulturně vzdělávací služby ÚK v roce 2023

V uplynulém roce se nám podařilo udržet naplánovaný koncept Mahenovy akademie pro 21. století a navíc jej rozšířit o cyklus Malé divadlo hudby realizovaný Hudební knihovnou KJM. Nabídku akcí pro veřejnost jsme doplnili množstvím vložených pořadů, zejména literárních. V reakci na aktuální společenskou poptávku jsme téma Zeleného kabinetu rozšířili i na ekonomicko-sociální a sociálně-právní otázky.

Kromě toho jsme (ve spolupráci s dalšími odděleními) reprezentovali KJM na akcích pro veřejnost mimo knihovnu (Decentní slavnost, Mendel festival, Festival vědy a techniky, Knihkvíz). Prostory knihovny jsme dokázali spojit s většími akcemi vědeckými (AI 4 All spojená s Dny AI v Brně) i literárními (Knihy v Brně).

Pokračujeme ve spolupřádání Kulturní akademie třetího věku, opět jsme jako spolupřadatelé nabídli prostor Moravskoslezskému kruhu pro přednášky pro pečující a Archeologickému ústavu AV ČR v rámci celostátního Týdne Akademie věd. Na tuto spolupřáci navážeme i v příštím roce.

Dále aktivně využíváme výstavní prostory Ústřední knihovny, v této oblasti pokračuje spolupřáce s Akademií věd ČR a Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně, ale navazujeme kontakty i s původci kulturních výstav.

V roce 2023 jsme organizačně zaštitili a uspořádali 107 akcí, které se zúčastnilo celkem 15 125 návštěvníků. V 9 případech jsme reprezentovali knihovnu na akcích jiných organizací, které navštívilo celkem 6 151 účastníků.

Po straně personální se v roce 2023 neudály žádné změny. Zaměstnanci oddělení absolvovali několik školení v rámci zvyšování kompetencí prostřednictvím dotačního programu Národního plánu obnovy. Také se zúčastnili zahraničních cest do Vídně a Poznaně.

V minulém roce se nám podařilo pořádit techniku prostřednictvím projektu VISK 3, která poslouží k rozšíření možností technického zajištění akcí, zejména hudebních produkcí. Dále jsme dali návrhy na pořízení techniky, která by měla nahradit techniku dosluhující.

Mahenova akademie pro 21. století (MA21)

V uplynulém roce se nám podařilo udržet (a rozšířit) naplánovaný koncept Mahenovy akademie pro 21. století. V jednotlivých cyklech jsme představili známé i méně známé osobnosti české literatury, věnovali jsme se českým historickým epochám, klimatické změně, hospodaření s vodou a vlivu člověka na českou krajinu. Neváhali jsme veřejnosti nabídnout také sérii vědeckých přednášek o kvantové fyzice, nastupujícímu trendu ve využívání umělé inteligence či setkání s budoucím českým astronautem. Po návrhu ze strany veřejnosti jsme zařadili dvě přednášky o psychoterapii a psychologické pomoci. Ve spolupřáci s ED Brno se nám podařilo také úspěšně otevřít nepravidelný cyklus Novinář v informačním věku dvěma přednáškami spojenými s tématem ruské agrese proti Ukrajině, třetí se věnovala dezinformacím v českých médiích. Šestým cyklem, kterým jsme MA21 rozšířili i do hudební oblasti, je Malé divadlo hudby, které připravujeme ve spolupřáci s Hudební knihovnou KJM.

Celkem jsme v rámci MA21 uspořádali **69 akcí, které navštívilo 3 035 osob.**

- 1. Literární salón** – 10 autorských večerů ve spolupřáci s brněnskými nakladateli Host, Druhé město a Větrné mlýny, 3 autorské večery v rámci Března – měsíce čtenářů (nakladatelství MOBA, CDK), autorské čtení v rámci Dnů polské kultury (Małgorzata Lebda a překladař Bogdan Trojak) v zahradě Mahenova památníku, překladařský večer zaměřený na současnou čínskou literaturu, 2 autorská čtení se skandinávskými autory (spolupřáce se Skandinávským domem Brno), literárně-historický večer o Těšínsku (Otylia Toboła) a komponovaný večer jako vzpomínka na Vladimíra Holana (velký dík Údržbě za instalaci Holanovského plátna na výtah). Celkem 20 pořadů.
- 2. Historický klub** – v tématech Historické epochy (jarní část) a Žena ve víru historie (podzim) renomovaní badatelé seznamovali veřejnost s aktuálními přístupy k historii a dějinám umění či hudby. Dále jsme připravili besedu s ruským historikem a disidentem Andrejem Zubovem, panelovou diskuzi nad dílem Josefa Války, seznámení s historickými památkami Arménie prostřednictvím přednášky a výstavy a další procházku historickým brněnským podzemím. Celkem 15 pořadů.
- 3. Zelený kabinet** – v první polovině roku jsme se věnovali Krajině kolem nás, v podzimní části programu pak tématům sociálně-právním, chudobě, exekucím a důchodům. S těmito tématy jsme spojili i 2 výstavy. Celkem 11 pořadů.

4. **Vědecká laboratoř** – 2 přednášky o duševním zdraví s psychologem Romanem Hytychem, 3 přednášky v rámci Kvantových dnů, beseda s budoucím českým astronautem Alešem Svobodou, moderovaná mladým popularizátorem vědy Simonem Klingou; na podzim jsme navázali hledáním absolutně bezpečného šifrování a 2 přednáškami o umělé inteligenci. Celkem 9 pořadů.
5. **Malé divadlo hudby** – obnovený cyklus s dlouholetou tradicí (v KJM od roku 1997) je od ledna 2023 pořádán jako součást MA21. Programy jsou pořádány ve spolupráci s Hudební knihovnou KJM. Cyklus propojuje pořady o hudbě, živá vystoupení a vzpomínkové pořady na významné osobnosti; ve sledovaném období uvedeno 11 pořadů.
6. **Novinář v informačním věku** – další nový cyklus ve spolupráci s Informačním střediskem Europe Direct Brno. Uspořádali jsme 2 besedy se zahraničními novináři k ruské agresi na Ukrajině a diskuzi o dezinformacích s mediálním analytikem Leošem Kyšou. Celkem 3 pořady.

Další kulturní a vzdělávací akce Ústřední knihovně

Kulturní akademie 3. věku

Ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem Brno a Senior Pasem jsme se zapojili do realizace meziinstitucionálního vzdělávacího projektu pro seniory Kulturní akademie 3. věku (KA3V). V rámci té jsme uspořádali 2 přednášky – o cestovatelích Zikmundovi a Hanzelkovi a Jiřím Mahenovi.

Muzejní noc 2023

Muzejní noc 2023 se konala 20. 5. 2023. Program i produkci v letošním roce zajistilo Oddělení kulturně vzdělávacích služeb. Program v Ústřední knihovně byl inspirován „Mozartovským mýtem“, který se váže k Schrattenbachově paláci a nesl název Slunce v květnu. V rámci programu probíhaly prohlídky barokního jádra budovy Ústřední knihovny, výstavy, divadlo a koncerty klasické hudby i současné hudby. V Ústřední knihovně se programu účastnilo na 400 návštěvníků. Mahenův památník v průběhu Muzejní noci navštívilo 161 osob.

Čtenář roku 2023

Významnou akcí bylo také vyhlášení Čtenáře roku Jihomoravského kraje 2023, které se konalo 23. 3. 2023 v atriu Ústřední knihovny. KJM akci pořádala spolu s knihovnickým sdružením SKIP a Moravskou zemskou knihovnou. Letos byl základním kritériem pro výběr čtenáře roku počet fyzických návštěv knihovny za uplynulý rok. Čtenářka nominovaná naší knihovnou navštívila v roce 2022 knihovnu celkem 237 krát a využila služby 30 provozů, čímž se stala také Čtenářkou roku 2023 za region SKIP Velká Morava. Čtenářka v trendu častých návštěv naší knihovny a jejích různých provozů pokračuje i letos a za první pololetí při 108 návštěvách navštívila již 27 provozů. Podrobně o akci viz <https://www.kjm.cz/aktuality/vyhlaseni-ctenare-roku-2023>

Knihy v Brně 2023

Z akcí věnovaným literatuře je třeba vypíchnout adventní knižní jarmark Knihy v Brně. Navázali jsme na loňskou zkušenost a ve spolupráci s Masarykovou univerzitou (nakladatelství Munipress) a Moravskou zemskou knihovnou jsme tentokrát uspořádali dvoudenní prodejní akci, na které vystavilo svou knižní produkci 20 nakladatelství a prodejců. Akci navštívilo odhadem kolem 2 000 osob.

AI 4 All

Téma umělé inteligence, které hýbalo společností po celý rok 2023, nemohlo zůstat mimo náš zájem. Spojili jsme síly s brněnskou odnoží akce Dny AI a uspořádali jsme jednodenní přehlídku novinek, přednášek a workshopů na toto téma AI 4 All. Akce se zúčastnilo 968 návštěvníků.

Kulturní akademie 3. věku

Ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáři Brno a Senior Pasem jsme se zapojili do realizace meziinstitucionálního vzdělávacího projektu pro seniory Kulturní akademie 3. věku (KA3V). V rámci ročníku 2022/2023 jsme uspořádali 2 přednášky – o cestovatelích Zikmundovi a Hanzelkovi a Jiřím Mahenovi a v do nového ročníku 2023/2024 jsme (zatím) přispěli prosincovou prohlídkou Mahenova památníku.

Výstavy a výtvarné intervence

Naším záměrem bylo propojit výstavy tematicky s nabídnutými kulturními a vzdělávacími pořady. Návštěvníci knihovny tak mohli zhlédnout výstavy propojené s environmentálními tématy (Máme rádi přírodu, Voda je život, Léčivé stromy, Říše zvířat pod drobnohledEM), proměnou lidských sídel, společnosti i jazyka (Má vlast cestami proměn, Nářečí, Sendvičová generace) a historicko-umělecké (Jan Blahoslav, Brněnské pověsti, Hutě). Výstavy zaměřené na prezentaci výtvarného umění také nesly společenský přesah, reagovaly na prostředí knihovny nebo byly spojeny s knižní kulturou. Využili jsme také nárazové možnosti uspořádat výstavu z děl chorvatských karikaturistů.

V prvním čtvrtletí 2023 pokračovala výtvarná intervence na schodišti Schrattenbachova paláce Surovost pod nánosem líbivosti (site-specific tvůrkyně Radka Částková a Michaela Kachtíková) reagující na barokní historii budovy. Zapojili jsme se také do Brno Art Week (BAW) společně s pobočkami v rámci aktivity Galerie za oknem. Jednalo se o výstavy obrazů ve výlohách anebo v interiéru vybraných provozů ze sbírky Galerie Ratolest; cílem bylo přinést výtvarné umění do veřejného prostoru a také upozornit na aktivity neziskové organizace Ratolest Brno pracující s osobami ohroženými sociálním vyloučením. V rámci BAW jsme pokračovali výstavou knižních ilustrací výtvarníka a nakladatele Mae Sary (Pavel Pražák), v rámci které proběhla také literární performance Samotka.

Celkem jsme za rok 2023 uspořádali **19 výstav**.

Další aktivity a spolupráce úseku KVS

Personálně jsme se podíleli na propagaci knihovny na akcích Betlémské dary, Den Evropy, Ghettofest, Decentní slavnost, Festival vědy a techniky a Knihkvíz. Na mnoha z nich jsme se neobešli bez spolupráce s dalšími odděleními knihovny (Europe Direct, Knihovna pro děti a mládež, Knihovna pro dospělé čtenáře, Oddělení poboček a další). Dále jsme technicky zajišťovali konání akcí jiných oddělení knihovny v Ústřední knihovně – Dny polské kultury, Brněnská muzejní noc na Mahenově památníku, Dětský den v KJM.

V roce 2023 jsme organizačně zaštitili a uspořádali 107 akcí, kterých se zúčastnilo celkem 15 125 návštěvníků. V 9 případech jsme reprezentovali knihovnu na akcích jiných organizací, které navštívilo celkem 6 151 účastníků.

Aktivity pro seniory

Oblíbenou aktivitou, zejména mezi seniory, je pravidelný **Trénink paměti** zajišťovaný Knihovnou pro dospělé. V 1. pololetí 2023 zrealizovala naše trenérka paměti **2 prezenční placené kurzy tréninku paměti** pro zájemce především z řad seniorů. Kurzy se skládaly ze čtyř hodinových lekcí vždy jedenkrát týdně. Kurzů se zúčastnilo celkem **108 frekventantů**. V březnu v rámci Národního týdne trénování paměti jsme zrealizovali **4 bezplatné osvětové přednášky** (1 v Ústřední knihovně, 2 na pobočkách – v Bystrci a v Tuřanech a 1 v Mahenově památníku). Těchto přednášek se zúčastnilo celkem 56 zájemců. 23. května jsme propagovali trénování paměti na venkovní akci DeCENTní slavnost pořádané Moravskou zemskou knihovnou v Björnsonově sadu a na brněnském festivalu Ghettofest dne 3. června 2023. V **Klubu seniorů Knihovny pro dospělé** jsme se vydali po Českých stopách v Užhorodu, představili

si Velikány české hudby a další osobnosti: Jana Blahosla, Jana Blažeje Santiniho, Jaroslava Haška a Elišku Rejčku. V přírodní zahradě na Jezírku v Soběšicích jsme společně navštívili Léto v zahradě a zářijové Zahradní inspirace pro seniory. Společný výlet do Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě byl věnován také výstavě betlémů nazvané Pod křídly andělů. Potrénovali si paměť a ve Vánoční dílně jsme si vyzkoušeli Decoupage neboli ubrouskovou techniku.

1.5.2. Mahenův památník

V uplynulém roce se na Mahenově památníku plně realizovala **nová programová koncepce**, kterou vypracoval aktuální vedoucí. Podpůrným zdrojem financování aktivit byl **projekt Mahenův památník jako středisko komunitního života** (srov. kap. 1.6. Projektová činnost, K21). Nově nastavená strategie tematických měsíců, nových zajímavých aktivit a výstav se odrazila ve zvýšené návštěvnosti a zvýšeném zájmu o Mahenův památník. Expozici Mahenova památníku měla veřejnost možnost navštívit při **73 komentovaných prohlídkách**.

Akce pro děti:

- Se školou v knihovně – projekt pro ZŠ (63 školních návštěv)
- Dílny kreativního psaní s Irenou Kocí (aktivita v rámci projektu NPO Kreativní učení pro děti a mládež v KJM, srov. kap. 1.6. Projektová činnost).

Akce pro veřejnost:

- Haškův měsíc – červnový program, připomínající 140 let od narození Jaroslava Haška i jeho členství v čs. legiích, obsahoval výstavu o čs. legiích, historické přednášky, kostýmované akce, workshopy pro děti či promítání tematického filmu (164 os.)
- Muzejní noc 20. 5. 2023 (161 os.)
- Měsíc ženské historie – listopadový cyklus přednášek, výstav a besed
- Akce pro zrakově postižené – spolupráce s organizací Tyflocentrum Brno, interaktivní prohlídka Památníku, přednáška Nacismus a okultismus doplněná o čichové a hmatové vjemy

Akce pro odbornou veřejnost a akademickou obec

- Konference Šťastná hodina VIII - 27. – 29. 10., mezinárodní multioborová konference zaměřená na výzkum okultismu a alternativních náboženských směrů (62 osob prezenčně, 307 sledování přes YouTube)

Akce pro hendikepované a sociálně znevýhodněné

- Tyflocentrum Brno – interaktivní prohlídka Památníku, přednáška Nacismus a okultismus (doplněná o hmatové a čichové prvky)
- Spolupráce se ZŠ Sekaninova
- Workshopy pro Dětský domov Jílová
- ZŠ Cacovická – škola určená pro ukrajinské žáky, spolupráce ve formě workshopů a výukových programů probíhala do 31. 12. 2023

1.5.3. Kulturní a vzdělávací akce v Hudební knihovně

Pro školy:

- **Hudební besedy** jsou pedagogy pro jejich kreativní vzdělávací charakter obzvlášť vyhledávanými. Nabídka besed pro školy a další dětské kolektivy je široká a je obnovována dle zájmu pro každý školní rok. Pro MŠ a první stupeň ZŠ byly realizovány např. besedy: *Pohádkové písničky; Písničky o zvířátkách; Velikonoce v hudbě; Co to hraje?; Svěrák a Uhlíř*

dětem ad. Pro druhý stupeň ZŠ a SŠ: *Audioknihy se čtou samy; Rocková hudba; Filmová hudba; Hudba 1. pol. a 2. pol. 20. století* ad.

- **Muzikoterapeutické besedy** s využitím muzikoterapeutických nástrojů pořízených z projektů podpořených v minulých letech z dotačních programů MK ČR. Uskutečnilo se 33 pořadů (besedy Muzikohraní; Bubnoznění; Ve zvuku tibetských mís), které navštívilo 457 dětí z MŠ, ZŠ a SŠ.

Pro děti:

- 28. ročník **vyhlášení výsledků celostátní soutěže pro děti a mládež Máme rádi přírodu** spolu s výstavou vítězných prací (28. 1.), které si návštěvníci mohli po celý následující měsíc prohlédnout na ochoze ve 3.NP (160 návštěvníků)
- **Workshopy s Filharmonií Brno pro rodiče a děti** (10x pro každou věkovou skupinu: 1,5–2 roky, 2–4 roky a předškoláci, 450 dětí)
- **Dětský den Kouzelná výprava do říše hudby** (45 dětí s rodiči a prarodiči)
- **Muzikoterapeutický koncert Zázraky světa** (pro děti a dospělé se specifickými potřebami, součást projektu NPO Kreativní učení pro děti a mládež)
- **Prožitkové aktivity** pro děti a rodiče; pro děti a mládež; MŠ, ZŠ a SŠ

Pro dospělé:

- Pořady z cyklu **Malé divadlo hudby** (součást MA21, viz kap. 1.5., 4 koncerty, 2 autorská čtení s hudebním doprovodem a 9 hudebně-vědných přednášek)
- **Brněnské dny pro zdraví – Muzikoterapeutická relaxace Soni Markové** (Projekt Uměním k sobě a TEEN, K21)
- **Brněnské dny pro seniory** (4 workshopy expresivních terapií Projekt Uměním k sobě a TEEN, K21, září–říjen)

Pro odbornou veřejnost:

- Seminář pro pedagogy a pracovníky s dětskými kolektivy *Uplatnění hudebních principů nejen v hodinách hudební výchovy* (v rámci projektu NPO Učit tvořením, viz kap. 1.6. Projektová činnost).

Dětský den v Hudební knihovně

Pro širokou veřejnost:

- Expresivní terapie v rámci projektu Uměním k sobě a TEEN, K21 (arteterapie, pohybová terapie, integrační dílny, celostní terapie; 18 pořadů, 254 účastníků)
- Večery s muzikoterapií – lektorka Eva Sádliková, pětidílný cyklus prožitkových a relaxačních dílen pro veřejnost, zpoplatněno vstupným ve výši 100 Kč

1.5.4. Kulturní a vzdělávací akce v Knihovně pro nevidomé a slabozraké

Bylo uskutečněno celkem 11 kulturních akcí pro 91 návštěvníků a 3 vzdělávací akce pro 34 návštěvníků. Největší zájem vyvolala *Arteterapie pro zrakově postižené i vidící*.

Výběr z nejzajímavějších akcí:

- 17. 05. 2023 Centrum sociálních služeb pro osoby se zrakovým postižením v Brně-Chrlicích (vzdělávací akce – beseda)
- 20. 06. 2023 Arteterapie pro zrakově postižené i vidící (kulturní akce – volnočasové akce).
- 22. 06. 2023 Nástroje pro zpřístupnění prostředí počítače a mobilního telefonu uživatelům s poruchami zraku (vzdělávací akce – počítačový kurz)
- 20. 09. 2023 Setkání o mediálním vzdělávání (vzdělávací akce – beseda).
- 13. 12. 2023 Recenze čtenářů Knihovny pro nevidomé a slabozraké (kulturní akce – volnočasové akce).
- 1. 11. 2023 Den nevidomých – akce pořádaná magistrátem města Brna v obchodní galerii Futurum.
- Prosinec 2023 Výstava Zrak a hmat – reportáž z workshopu Arteterapie pro zrakově postižené i vidící, fotografie Zbyněk Maděryč
- setkání čtenářů v rámci *Čtenářského klubu Knihovny pro nevidomé a slabozraké* celkem (10x, celkem 66 návštěvníků).

S finanční dotací 30 000 Kč od Ministerstva kultury byl zrealizován projekt Podpora výtvarné tvorby, čtenářství a digitálních kompetencí osob se zrakovým postižením. Cílem projektu bylo nabídnout osobám se zrakovým postižením aktivity, které přispějí k jejich vzájemnému obohacení i k oslovení široké veřejnosti. Součástí projektu byly tři různé typy aktivit: arteterapie, kurs práce s počítačem a tvorba recenzí nevidomými a slabozrakými čtenáři. Integrační arteterapie pro nevidomé pomohla rozvíjet kreativitu, jemnou motoriku, prostorové vnímání, ale také schopnost spolupráce a zmenšit bariéry mezi světem lidí se zrakovým postižením a vidících. Účastníci vytvořili artefakty ze sochařské modelovací hlíny. Celý proces umělecky zdokumentoval fotograf Zbyněk Maděryč. Vzniklá výstava fotografií Zrak a hmat zachytila některé výrazné okamžiky procesu arteterapie i pro návštěvníky Knihovny Jiřího Mahena a širší veřejnost. Kurs práce s počítačem pro nevidomé a slabozraké vedený Mgr. Radkem Pavlíčkem, specialistou pro přístupnost virtuálního prostředí a asistivní technologie, pomohl nevidomým a slabozrakým čtenářům zorientovat se v nových možnostech IT. Tvorba recenzí čtenáři Knihovny pro nevidomé a slabozraké zapojila čtenáře do tvorby hodnocení knih. Vzniklé recenze byly načteny a poskytnuty dalším čtenářům v podobě zvukové knihy.

Vedle kulturních a vzdělávacích služeb se knihovna věnovala také výpůjčním službám a péči o fond. Čtenářům bylo zpřístupněno 388 nových titulů z Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana a 2 nové tituly z darů Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě.

Střípky z Arteterapie pro zrakově postižené i vidící, ÚK 16. 6. 2023, autor: Zbyněk Maděryč

1.5.5. Kulturní a vzdělávací akce v Knihovně pro děti a mládež

Celkem za rok 2023 v KDM proběhlo **5 409 vzdělávacích a kulturních akcí** s celkovým počtem **7 043 návštěvníků**.

Pro školy

- **19 vzdělávacích programů** v různých úpravách dle cílové skupiny: pro MŠ, ZŠ a SŠ a gymnázia
- Zaznamenáváme každoročně velký zájem škol, nad rámec dostupných kapacit oddělení, proto je stanoven limit 1-2 programy pro třídu za pololetí
- pokračuje spolupráce s MŠ při Fakultní nemocnici v Brně, kam knihovníci dojíždí každý měsíc a realizují vzdělávací program pro hospitalizované děti
- **spolupráce s denním Stacionářem Tereza** (program 4x ročně)
- **Noc s Andersenem - z 31. března na 1. dubna 2023**, účastnila se jej 4. třída ZŠ Vedlejší, která získala tento zážitkový večer za odměnu, téma byli roboti, inspirace Disney postavičkou robota Vall-i, na stanovištích využívány technologie VR, 3D tisku, ozoboti
- **Klíčování: Už jsem čtenář a knížka pro prvňáčka** – slavnostní zakončení školního roku pro prvňáčky ZŠ Husova, ZŠ Antonínská, ZŠ Křídlovická, ZŠ Mendlovo náměstí; 227 dětí
- **Poprvé do školy – poprvé do knihovny** – akce pro prvňáčky na začátku školního roku, ZŠ Husova, ZŠ Antonínská, ZŠ Křídlovická, ZŠ Mendlovo náměstí; 252 dětí

Volnočasové aktivity pro děti a mládež

- **Bookstart** – měsíčně konané programy pro rodiče s dětmi ve věku 0-6 let zaměřené na dětskou pregramotnost; vedle akcí pro rodiče s nejmenšími dětmi na pobočkách a v ÚK se konal také *Inspirační seminář Bookstart* (30. května 2023, vzdělávací a metodický seminář pro knihovny), byli jsme u vzniku *Bookstart propagačního videospotu* – reklamní videospot zaštiťující tento celorepublikový projekt se natáčel přímo na programu Bookstart na Kobližné. V rámci účasti na Bookstart obdrží rodiče s dětmi dárkový set s knížkou a metodickou podporou k práci s ní.
- **Mravenečci** – programy s měsíční četností, pro rodiče s nejmenšími dětmi, 35 akcí, 4 speciální besedy (bloggerka Brněnská máma, knihkupectví Dlouhá punčocha), druhá linie programu pro rodiče s dětmi 0–18měs.

- **Robotíme** – volnočasový kroužek pro děti ve věku 8 až 13 let na podporu technické a digitální gramotnosti
- **Technický kroužek** – 2. pololetí školního roku, pro děti 10 až 13 let, 5 tematických setkání zaměřených na různé oblasti techniky
- Vedle aktivit výše realizovala KDM také **Projekt Uměním k sobě a akce TEEN** (K21). Literární dílny se spisovatelkou Terezou Matouškovou (1x měsíčně); Dračí doupe – každý týden po celý rok setkávání skupinky hráčů; Manga anime klub – 2x měsíčně; Noc bez Andersena – nocování v režii mladých pravidelných návštěvníků TEENU + LARP; Let's talk – angličtina jako doučování k maturitě pro mladé, 2 x měsíčně v prvním pololetí roku; SWAP knih a květin – podpora udržitelnosti a výměna nepotřebných knih nebo květin, 2x ročně; Dotykáč – 2x přednáška na ožehavá témata (dezinformace v mediálním prostoru / Fakespace, duševního zdraví a poruchy příjmu potravy / Anabell; MAHENIKS – hlavní akce roku, kvůli rekonstrukci v budově na Kobližné, se odehrál v prostorách nové pobočky ve Štýřicích, vystoupila celá řada současných oblíbených spisovatelů fantastiky – Mariem Domská, Jarmila Kašparová, Jarmila Mlčoušková, Michaela Merglová, Tereza Matoušková, Pavel Bareš, celou akci uváděla spisovatelka a knihovnice Alena Heinrichová.

1.5.6. Vzdělávací aktivity Centra dětského čtenářství

V roce 2023 zahájilo CDČ 14. rok své činnosti na poli podpory dětského čtenářství a metodické činnosti. CDČ stále více upevňuje svou pozici jako **metodické a poradní centrum pro knihovníky, učitele a další zájemce z praxe**. Je tak již nedílnou součástí vzdělávacích mimoškolních aktivit, a to nejen ve spojení se školami, ale realizuje také volnočasové aktivity a akce pro veřejnost či v souvislosti s dalším vzděláváním knihovníků. Centrum se intenzivně věnuje také síťování v oblasti své odborné profilace. Velmi ceněná je **spolupráce s vybranými katedrami Masarykovy univerzity** v Brně (např. s Kabinetem informačních studií a knihovnictví FF MU v Brně, či Katedrou českého jazyka a literatury PedF Mu v Brně a dalšími), jejichž zaměstnanci a studenti se lektorsky zapojují i do realizace seminářů.

Projekty

- **Učíme se příběhem** – tandemové naratologické lekce pro ZŠ Jana Babáka, spolupráce knihovníka a učitele, 7. a 8. ročník ZŠ, 3 třídy, 23 akcí, 434 žáků
- **Bookstart – S knížkou do života**: setkávání rodičů s nejmenšími dětmi od 0 do 6 let
- **Projekt Kreativní učení**: vzdělávání cílící na knihovníky z KJM i mimo naši instituci a pedagogy. V rámci tohoto projektu se uskutečnila školení: **S knihou po škole: Školní čtenářské kluby** (2x akreditovaný 16hodinový kurz); **Čtením a psaním ke kritickému myšlení** (akreditovaný 40hodinový kurz, proběhl v 6 termínech); **Prožitkové tvoření inspirované knihami** (16hodinový kurz, proběhl ve dvou termínech); **Svět očima romských dětí** (2x 16hodinový kurz, proběhl ve dvou dvoudenních bězích), **164 účastníků** celkem
- **Databanka vzdělávacích knihovnických programů** – vznikla v r. 2013 za účelem dalšího vzdělávání knihovníků a rozvoje jejich kompetencí, v roce 2023 došlo k přenosu Databanky do nového online prostředí a byla naplněna prvními programy. Na podzim roku 2023 bylo požádáno o větší projekt z grantového titulu VISK1, který by měl být realizován v roce 2024 a jehož cílem je vyzdvihnout spolupráci škol a knihoven ve vzdělávání. Databanka stále spadá pod záštitu CDČ

Aktivity přímé podpory dětského čtenářství

- **Čtenářský klub Rožečteno** – pro děti ve věku 9–13 let, 18 setkání, 99 účastníků

Pro učitele a knihovníky

- **Přednáška pro učitele MŠ o aktuálních trendech v literatuře pro nejmenší děti** – setkání s pedagogy, výměna praxe, 3 hod., 18 účastníků
- **Festival školní četby Co číst dětem, když... 1 a 2:** pilotní ročník metodického festivalu, jeden den zaměřen na MŠ, druhý den na ZŠ, příprava metodických materiálů, kladná hodnocení, 20 účastníků, další ročník v přípravě
- **Klubko dětských knihoven SKIP ČR Regionu Velká Morava** – od r. 2023 předsedá vedoucí CDČ 12 setkání klubu, 2 exkurze na Hvězdárnu a planetárium Brno a výlet na Veletrh Svět knihy Praha 2023, 67 účastníků
- **Inspirační seminář k projektu Bookstart:** seminář pro knihovny proběhl dle 30. května 2023; finanční podpora od regionálního SKIP ČR, lektory různí odborníci (didaktik pro MŠ, učitelka psychologie pro MŠ, zástupci z různě velkých knihoven v regionu), ukázková lekce, 50 účastníků
- **Čtenářem už od kolébky** - 3. a 4. května 2023; cílem semináře bylo zprostředkovat nápady na práci s nejmenšími dětmi do cca 7 let v knihovnách, 69 účastníků
- **Teeňáci, spojte se! aneb Inspirace a výměna zkušeností pracovníků s mládeží:** seminář proběhl 7. června 2023, 24 účastníků
- **Chceme dětem číst 15 aneb Literární speciality** – 11. a 12. října 2023; seminář o aktuální knižní produkci, mezi hosty byli nakl. KHER s romskou tematikou, předseda Česé sekce IBBY, redaktorka dětské literatury z nakl. HOST, ilustrátorka Martina Špinková ad., 51 účastníků
- **Kapitola v monografii Kompendium knihovnictví 2** – Slezská univerzita v Opavě 2023, kapitola o práci učících knihovníků v knihovnách pro děti a mládež, autorkou vedoucí CDČ Pavlína Lišovská

1.5.7. Aktivity Střediska Europe Direct Brno

Informační středisko Europe Direct funguje v Knihovně Jiřího Mahena v Brně od roku 2005. Má za cíl nabídnout veřejnosti v celé Evropské unii sjednocený informační nástroj o EU. Úkolem sítě je šířit informace týkající se politik EU a aktivně podporovat diskuse o evropských tématech na místní a regionální úrovni. Středisko **nově navázalo spolupráci** s organizacemi: Agenturou pro podnikání a inovace (API), Vida Science Centrem, JAMU, Evropskou rozvojovou agenturou, Centrem pro cizince JMK, Centrálou cestovního ruchu JMK a dalšími.

Obrázek 3 Speak Dating 26. 9. 2023

V rámci prvního pololetí, kdy Švédsko předsedalo Radě EU, zorganizovalo debatu s Fredrikem Jörgensenem, velvyslancem Švédska v ČR, europoslancem Tomášem Zdechovským a doktorem Martinem Hrabálkem, promítání filmu švédského režiséra Rubena Östlunda *Trojúhelník smutku* a minikurz švédštiny. Protože byl rok 2023 vyhlášen *Evropským rokem dovedností*, zaměřili se na semináře a přednášky na toto téma (např. seminář e-twinningu, seminář EaSI zaměřený na možnosti čerpání finanční podpory z EU v oblasti zaměstnanost a sociální inovace) a pokračovali v přednáškách pro školy s tématem studijních a pracovních příležitostí v zahraničí a účast na Veletrhu příležitostí v zahraničí (pořádaný za účasti rady partnerů na Mendelově univerzitě 3. 5. a 11. 10.). S ruskou invazí na Ukrajinu je spojená také hybridní válka, která ovlivňuje velkou měrou informační prostředí v EU. Proto se opět zaměřili i na dezinformační workshopy pro školy. V tomto kontextu uspořádali také akce pro veřejnost – s válečným reportérem Tomášem Forró: *O vojácích a novinářích* a přednášku o postsovětských neuznávaných státech s polským novinářem Tomášem Grzywaczewskim (ve spolupráci s KVS v rámci cyklu MA21 Novinář v informačním věku, viz kap. 1.4.1.).

Středisko **prezentovalo svou činnost i knihovnu také na festivalech**. Mělo stánek ED na Juniorském maratonu, Majálesu, Ghettofestu, Brno Expat Fair a New European Bauhaus v KUMSTu.

Uspořádalo celkem **91 kulturních a vzdělávacích akcí**, kterých se zúčastnilo **14 125 lidí**.

Obrázek 4 Seminář New European Bauhaus, KUMST Brno

1.5.8. Kulturní a vzdělávací akce na pobočkách

Pobočky uspořádaly celkem **1 365 kulturních a 1 389 vzdělávacích akcí**.

Celkově hodnotíme toto období pozitivně, podařilo se nám navázat nové spolupráce a přijít s novými aktivitami, které oslovily různé věkové skupiny. Dokázali jsme na pobočky přinést pestrou škálu kulturních a vzdělávacích akcí, proto věříme, že pobočky budou i nadále přinášet radost a vzdělání, stejně jako posilovat spolupráci se školami, umělci, odborníky a širokou komunitou daného regionu.

Pokračující projekty a pravidelné aktivity v uplynulém pololetí

- Poprvé do školy – poprvé do knihovny,
- Klíčování,
- Knížka plná písmenek,
- Noc s Andersenem,
- Bookstart aneb S knížkou do života,
- Šňůrka plná písmenek,
- Lovci perel,
- Rosteme s knihou,
- exkurze do knihovny,
- čtenářské kluby, výstavy, cestopisné besedy, historické besedy, autogramiády, kluby deskových her, dílny tvůrčího psaní, Den dětí a mnohé další aktivity ve spolupráci s různými spolky a organizacemi v rámci komunitního života v dané městské části.

Výstavy

- výstavy výtvarných děl a výrobků regionálních autorů,
- putovní výstavy (výročí 100 let od narození G. J. Mendela, výročí narození J. Haška),
- Brno Art Week 2023 – do aktivity Galerie za oknem se vedle Ústřední knihovny a Mahenova památníku zapojily pobočky Štýřice, Bystrc, Jundrov, Maloměřice a Komín.

Workshopy

- kreativní workshopy pro děti,

- workshopy digitální gramotnosti pro děti – programování a práce s Ozoboty na pobočkách Bystrc, Maloměřice, Bohunice,
- Digitální Odysea – výuka práce s chytrými zařízení pro seniory 65+ na pobočkách Bystrc, Maloměřice, Bohunice,
- Robotechnické léto v Líšni – od června 2023 přes letní měsíce mají čtenáři a návštěvníci pobočky možnost využít 3D tiskárnu, VR a další techniku,
- Cestovatelské besedy – pobočka Nový Lískovec,
- Hravá angličtina – workshopy v Bystrci.

Besedy a přednášky

- Horní Heršpice a Bohunice – beseda o brněnském podzemí s Alešem Svobodou,
- Vinohrady – beseda Lukáše Karneta o historii brněnské městské dopravy,
- Černovice – přednáška Jiřího Hobzy *Filozof Masaryk*,
- Žabovřesky – přednáška o historii brněnské četnické pátrací stanice, přednáška Ivana Koláčného o Rytířském řádu Křížovníků založeném Anežkou Přemyslovnou,
- Maloměřice, Jundrov – beseda s ilustrátorkou, spisovatelkou a komiksovou autorkou Klárou Smolíkovou,
- Pobočka „Křižovatka“ (Staré Brno) – beseda pro seniory na téma Fake News.

Další aktivity poboček

Na pobočce v Bohunicích navázali v tomto období novou spolupráci se ZŠ Vedlejší v rámci čtenářského klubu žáků 2. stupně, která poskytla dětem řadu zajímavých aktivit, jako např. společná návštěva Knižního festivalu v Praze. Probíhaly zde také pravidelné Filmové večery, které otevíraly prostor k diskuzi nad tematikou lidských práv.

Na pobočce na Lesné se konala již tradiční recitační soutěž žáků ZŠ Milénova, beseda se starostou Brno-sever na téma *Jak vznikala Lesná* a také pravidelná účast na venkovní akci Den radnice Brno-sever, kde je pobočka zábavnou formou prezentována.

Pobočka v Dolních Heršpicích se zúčastnila společně s ÚMČ Brno - jih Zábavného odpoledne na Statku a Horní Heršpice se staly svým programem součástí Heršpické pouti.

1.6. Projektová činnost

1.6.1. Realizované projekty

Pro rok 2023 získala KJM dotace z Ministerstva kultury ČR, a to z různých programů, z Ministerstva zahraničních věcí, Krajského úřadu Jihomoravského kraje a ze zdrojů Evropské unie, zde zejména z Integrovaného regionálního operačního programu.

Evropská unie

Evropská unie – Integrovaný regionální operační program (IROP) – na konci roku 2022 a začátkem roku 2023 byly postupně schváleny žádosti dotace z IROP, a to v oblasti Kulturní dědictví a cestovní ruch. KJM připravila záměr komplexní revitalizace knihovny složený z 3 projektů podaných do 2. výzvy IROP – Knihovny – SC 4.4 (PR), se zaměřením na revitalizaci, odbornou infrastrukturu a vybavení pro činnost knihoven: „Revitalizace interiérů a inovace vybavení poboček KJM“ – vybavení novým

mobiliářem a IT pro vybrané pobočky, v některých případech i s menšími stavebními úpravami – v částce 19 971 005 Kč. „Inovace služeb a modernizace technologií ústřední knihovny KJM“ má podobný cíl se zaměřením na jednotlivá oddělení ústřední knihovny a vybavení půjčovny haly technologií RFID. „Revitalizace ústřední knihovny“ řeší rekonstrukci sociálních zařízení, modernizaci výtahů a obnovu fasády budovy ústřední knihovny. Projekt „Revitalizace interiérů a inovace vybavení poboček KJM“ v částce 19 971 005 Kč bude pokračovat do roku 2025, druhé dva projekty „Inovace služeb a modernizace technologií ústřední knihovny KJM“ v celkové hodnotě 15 256 010 Kč a „Revitalizace ústřední knihovny“ v hodnotě 14 920 936 Kč budou ukončeny v roce 2024.

Dotace z programů Ministerstva kultury ČR (MK ČR)

Národní plán obnovy – projekty z Národního plánu obnovy administrované MKČR

- **Výzva 3/2022 – Kreativní učení** – získána podpora na projekty „**Kreativní učení pro děti a mládež v KJM**“ a „**Učit tvořením: Zvyšování kompetencí v oblasti kreativního učení pro pracovníky knihoven a kulturních institucí**“. Cílem prvního z projektů bylo obohatit program vzdělávacích volnočasových aktivit pro děti a dospívající mládež nabízených KJM o programy zapojující lektory – odborníky v oblasti kreativních odvětví. Do 30. 6. 2023 bylo zrealizováno: muzikoterapeutický koncert *Zázraky světa*, *Dílny tvůrčího psaní pro starší děti a mládež*, hudební beseda pro děti *Odras tradic v jarních písních* a unikátní workshop výroby kraslic tradičními metodami ze Slovácka. Druhý projekt byl zaměřený na školení profesionálů v KKS. Hudební knihovna ve spolupráci s Filharmonií Brno realizovala jednodenní hudebně-zážitkový seminář určený pro lektory, kteří by rádi využívali přesah hudebních postupů i v dalších vyučovacích předmětech. CDČ realizovalo prostřednictvím externích vzdělavatelů 4 akreditované semináře: *S knihou po škole: Školní čtenářské kluby*, *Čtením a psaním ke kritickému myšlení*, *Prožitkové tvoření inspirované knihami* a *Svět očima romských dětí* (o akreditovaných kurzech realizovaných CDČ viz také kap. 1.4.6.). Projekty byly částečně realizovány již v roce 2022, celkem bylo z dotace získáno na oba roky 179.000 Kč a 519.300 Kč.
- „**Kreativní učení pro děti a mládež v KJM 2**“ navazuje na stejný z předchozího období, byl zčásti realizován ve 3. čtvrtletí 2023 a bude pokračovat do konce 1. pololetí 2024, je dotován ve výši 282 000 Kč.
- V rámci projektu „**Studijní zahraniční cesty Knihovny Jiřího Mahena v Brně v roce 2023 a příprava mezinárodních workshopů na rok 2024**“ (výzva č. 5/2022 – Mobility II) probíhalo navazování kontaktů na úrovni městských knihoven a příprava série seminářů či workshopů na rok 2024; na projekt byla získána dotace ve výši 400 000 Kč. V září 2023 byla podána žádost na pokračování projektu v roce 2024 v předpokládané výši cca 500 000 Kč.
- V období září – prosinec 2023 byl realizován cyklus kurzů a seminářů pro pracovníky v KKS v rámci projektu **#Vzdělávání #Inovace #Prosperita** podpořený dotací ve výši 2 224 400 Kč.

MK ČR – VISK (program Veřejné informační služby knihoven)

KJM pro rok 2023 podala žádosti v rámci dotačních programů Ministerstva kultury v oblasti podpory knihoven z dotačních programů VISK 2, VISK 3, VISK 8a.

- **VISK 2** – program VISK 2 je orientován na profesní vzdělávání zaměstnanců knihoven. Na akreditovaný „**Rekvalifikační kurz Knihovník v knihovně pro děti**“ byla získána dotace 55 000 Kč. Rekvalifikační kurz, sloužící jako přípravný kurz, je provozován formou blended learningu. Většina teoretické výuky je prezentována prostřednictvím 12 lekcí v LMS Moodle KJM, který je provozován na serveru KJM, a je snadno dostupný všem uchazečům.

- **VISK 3** – získány **2 dotace**, a to v prioritě 4 – **Modernizace vybavení pracovišť KJM** ve výši 548 000 Kč (spoluúčást min. 30 %) a v prioritě 5 – **Vybavení interaktivních dílen KJM** ve výši 180 000 Kč. (spoluúčást min. 50 %) – pro Kleinův palác, Dětské oddělení a vybrané pobočky. Jedná se o pokračování dlouhodobého procesu modernizace provozů a služeb KJM v duchu měnících se potřeb jejich cílových skupin a vývoje trendů v oblasti provozu knihoven a nabízených služeb.
- **Program VISK 8a – Informační zdroje knihoven** umožňuje formou přihlášky do konsorcia knihoven spravovaného Národní knihovnou ČR využít zvýhodněné licence na vybrané databáze formou nepeněžního plnění. V roce 2023 je z tohoto programu umožněn pro naše čtenáře i pracovníky přístup do databáze www.anopress.cz, www.pressreader.cz.
- **Program Knihovna 21. století** – tento dotační program pravidelně umožňuje knihovnám realizovat projekty nad rámec běžné činnosti. Ministerstvo kultury ČR v jeho rámci přispívá až do výše 50 % celkových nákladů projektu a KJM v něm již několikátým rokem úspěšně žádá o financování pořadů zaměřených na expresivní terapie v Hudební knihovně a aktivity pro mládež (projekty TEEN). V roce 2023 jsme od MK ČR získali dotaci ve výši 40 000 Kč na projekt „**Uměním k sobě a TEEN**“. Projekt sestává ze dvou linií: 1) programů expresivních terapií pro širokou veřejnost i vybrané cílové skupiny se specifickými potřebami (žáci MŠ, ZŠ, studenti SŠ, praktické a speciální školy, rodiče s dětmi, senioři aj.); 2) klubů volnočasových aktivit pro děti a mládež. Obě linie navazují na projekty a dlouhodobé programy v minulosti již realizované odděleními Hudební knihovny a Knihovny pro děti a mládež. Další realizovaný projekt je **Mahenův památník jako komunitní středisko**. Na tento nový koncept aktivit pro veřejnost v Mahenově památníku jsme získali dotaci ve výši 25 000 Kč. Třetí oblastí je **integrace cizinců**. Grantem byl podpořen „**Haškův měsíc**“ (výstavy a přednášky) a aktivity s dětmi z národnostních menšin i s dětmi sociálně či zdravotně znevýhodněnými. Na projekt „**Integrační aktivity v KJM 2023**“ jsme získali dotaci 65 000 Kč. Součástí projektu jsou vedle jazykového vzdělávání zaměstnanců knihovny především výtvarné, komunitní a kulturní aktivity propojující cizince s majoritou a síťující mezi aktéry integrace. V prvním pololetí jsme se zaměřili především na rozplánování aktivit a na propagaci chystaných akcí pro veřejnost.
- **Podpora aktivit pro zdravotně postižené**
MK ČR vypsalo v programu Kulturní aktivity pro rok 2023 dotační řízení na podporu kulturních aktivit seniorů a osob se zdravotním postižením. KJM v tomto programu připravila projekt „**Podpora výtvarné tvorby, čtenářství a digitálních kompetencí osob se zrakovým postižením**“. Na projekt, jenž má OZP aktivně zapojit do kulturních aktivit, byla získána dotace 30 000 Kč. Součástí projektu jsou tři různé typy aktivit: integrační arteterapie propojující svět nevidomých se světem lidí bez hendikepu, kurz práce s počítačem a tvorba recenzí nevidomými a slabozrakými čtenáři.

Ministerstvo zahraničních věcí – Česko-polské fórum

Ze zdrojů Ministerstvo zahraničí ČR v rámci Česko-polského fóra byla přidělena dotace ve výši 210 000 Kč na projekt „**Brána jazyků otevřená 2023 / Brama języków otwarta 2023**“. Projekt navazuje na úspěšné předešlé ročníky. Cílem je prohlubování vzájemného poznávání jazyků, literatury, kultury a historie obou národů, hledání společných kořenů a výměna zkušeností. V rámci grantu navštívila v březnu delegace z naší knihovny knižní veletrh v Poznani a Knihovnu Raczyńskich.

V dubnu v rámci Dnů polské kultury v Brně (dále DPK) byla uspořádána dvoudenní česko-polská konference Knihovna jako pevný bod v bouřlivých časech. Zúčastnili se jí hosté z Poznaně, Lublinu, Olsztýna a Gdaňska, kteří měli možnost seznámit se s Ústřední knihovnou i pobočkami KJM. Plodná výměna zkušeností se dotýkala nejen práce s dětmi, mládeží a seniory, mediální a digitální gramotnosti, ale i migrační vlny. Otevřená témata jsou natolik široká, že ve výměně zkušeností budeme pokračovat

již letos na podzim v rámci Dnů české kultury v Poznani, kde bude konference pokračovat. V rámci DPK byly v KJM veřejnosti přístupné výstavy Poklady vědecké knihovny v polském Kórniku, Fotografie Polského klubu POLONUS v Brně Bieszczady očima POLONUSU a výstava Jan Blahoslav. Interaktivní programy pro pozvané školy proběhly pod názvem Staň se malým znalcem Poznaně. Slavnostní setkání partnerů s vernisážemi výstav vyvrcholilo koncertem kvarteta Lodžské filharmonie, na společném česko-polském hudebním večeru vystoupila cimbálka ZUŠ Smetanova z Brna a První poznaňský nesymfonický ukulele orchestr. Veřejnost se mohla seznámit s nejnovějšími architektonickými řešeními kulturních institucí v Polsku a turistickými zajímavostmi Lodže. Zúčastnit se komponovaných programů Jak chutná Polsko nebo programu k 100. výročí narození polské básničky a nositelky Nobelovy ceny za literaturu Wisławy Szymborské. Příjemným zakončením DPK bylo setkání se současnou polskou básníčkou Małgorzatou Lebdou a překladatelem Bogdanem Trojakem.

Na stážích jsme přivítali kolegyně z Olztyna a Lublinu a Poznaně. Recipročně pak proběhly stáže v Polsku. V říjnu jsme se prezentovali v rámci Dnů české kultury v Poznani a projekt vyvrcholil návštěvou Olštýna, kde jsme se vydali společně ve stopách Koperníka.

Další zdroje dotací

Evropská komise – stejně jako v uplynulých letech byl na rok 2023 podán **návrh akčního plánu informačního střediska Europe Direct Evropské komisi**. Informační středisko Europe Direct v KJM získalo dotaci ze strany Evropské komise ve výši 30 400 Eur.

Jihomoravský kraj – z programu „**Muzejní noci a noci kostelů v Jihomoravském kraji**“ získala KJM dotaci ve výši 30 000 Kč. Podrobněji o realizaci viz kap. 1.4.1. Jihomoravský kraj dále podporuje KJM v **zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v JMK**, v roce 2023 dotací ve výši 668 000 Kč.

Nadace OSF – z grantové výzvy **Nadace OSF – Neformální vzdělávání v knihovnách** byl v 1. pololetí 2023 realizován projekt „**Knihovna jako místo setkávání**“. Cílem projektu bylo jednak propojit mladou generaci ukrajinských uprchlíků s vrstevníky na bázi prohlubování znalostí anglického jazyka, jednak oslovit a aktivně zapojit různé věkové a jazykové skupiny do společného vzájemného sdílení zkušeností, tradic a zvyků a získávání nových znalostí a kompetencí s důrazem na aktuální situaci (uprchlíci, jejich potřeby a vzdělávání). Pro tento projekt byl Nadací OSF poskytnut grant ve výši 44 000 Kč.

1.6.2. Připravované projekty a podané žádosti

Máme podáno nebo plánujeme podat žádosti o dotace z prostředků MK ČR NPO ve 3 výzvách.

- **Výzva č. 312/2023, Rozvoj kompetencí: Vzdělávací aktivity pro pracovníky KKS** – v rámci této výzvy jsme připravili projekt „**#Vzdělávání #Inovace #Prosperita**“, na jehož realizaci je zažádáno o 2 388 544 Kč, realizace je plánovaná září-prosinec 2023. Cílem je prostřednictvím vzdělávání podpořit trvalý osobní rozvoj a profesní růst pracovníků v kultuře a kreativních odvětvích, který je nezbytný ke kvalitnímu, inovativnímu a kreativnímu výkonu práce, poskytování atraktivních služeb či úspěšnému podnikání.
- **Kreativní učení pro děti a mládež v Knihovně Jiřího Mahena 2** – navazuje na aktuálně končící stejnojmenný projekt, žádáno o 530 000 Kč, realizace v termínu od 1. 9. 2023 do 30. 6. 2024. Cílem je rozšířit nabídku Knihovny Jiřího Mahena v Brně (KJM) o další vzdělávací volnočasové aktivity pro děti a mládež lektorované odborníky v kreativních odvětvích.
- **Připravujeme žádost o dotaci z programu MKČR NPO, výzva č. 4/2023 Mobilita III** na podporu výjezdu pracovníků KKS na zahraniční stáže, workshopy a konference – uzávěrka žádostí 14. 9. 2023.

1.7. Partnerství a mezinárodní spolupráce

1.7.1. Mezinárodní spolupráce

V roce 2023 slavila partnerská města Brno a Lipsko 50 let od vzniku vzájemného partnerství mezi městy.

U příležitosti tohoto výročí navštívila Lipsko v lednu 2023 delegace z Brna složená ze zástupců nejen Statutárního města Brna – Magistrátu města Brna, ale i jeho kulturních příspěvkových organizací – Knihovny Jiřího Mahena v Brně, Divadla Radost a Brněnské Filharmonie. V průběhu roku k této příležitosti navštívila KJM nejen malá delegace z lipské knihovny, ale také ředitelka Městské knihovny v Lipsku, paní Susanne Metz, která s paní ředitelkou KJM Libuší Nivnickou, a za přítomnosti zástupce ZO MMB, dojednala návrh výměnných pobytů odborných pracovníků z obou knihoven v roce 2024. V závěru roku obdržela KJM z lipské knihovny knižní dar titulů beletrie v německém jazyce. Zajímavá byla také návštěva Drážďanské městské knihovny a jejích dvou poboček, jejichž činnost byla velkou inspirací pro delegaci z KJM. Předpokládáme, že i v roce 2024 budeme pokračovat ve „sběru“ inspirativních zážitků v německých knihovnách.

Od 16. 1. 2023 do 30. 1. 2023 pobývala v KJM vysokoškolská pedagožka z Užhorodu na Ukrajině paní Lyubov Pavlyshyn, Ph.D. V rámci své vědecké překladatelské rezidence ve městě Brně měla možnost seznámit se s naší knihovnou i městem a pro naše klienty připravila dvě prezentace projektu České stopy v Užhorodu.

Spolupráce s partnerskými městy a Odborem zahraničních vztahů MMB navázala na dlouholetou tradici. V březnu navštívila naše delegace Knihovnu Raczyńskich a knižní veletrh v Poznani, abychom se seznámili nejen s novou polskou knižní produkcí, ale také s novým samoobslužným zařízením Knihovny Raczyńskich. V dubnu jsme se výrazně podíleli na programu Dnů polské kultury v Brně. V rámci nich a projektu Brána jazyků otevřená 2023 (Česko-polského fóra MZV ČR) jsme uspořádali česko-polskou konferenci Knihovna jako pevný bod v bouřlivých časech, na níž navázala stáž dvou knihovnic z Lublinu. V květnu přijeli na stáž dvě knihovnice z Olsztyna. Knihovnice z Poznaně u nás absolvovaly stáž v říjnu a společně s námi prezentovaly projekt Brána jazyků otevřená 2023 v Praze na mezinárodním semináři (Edukační a kulturní potenciál knihoven v kontextu česko-polské spolupráce). V říjnu proběhly rovněž naše týdenní reciproční stáže v Poznani, Lublinu a Olštýně a Dny české kultury v Poznani s naší účastí na pokračování konference Knihovna jako pevný bod v bouřlivých časech a dalším kulturním programem. V prosinci jsme aktivity projektu Brána jazyků otevřená 2023 zakončili návštěvou Olštýna a Gdaňsku.

Služby naší knihovny jsme během roku prezentovali také dalším zahraničním delegacím z Polska (z Gdaňska, Olštýna a Gniezna), z Ukrajiny (z Charkova), z Francie, Norska (Skien), Německa (Frankfurtu nad Mohanem, Lipska?).

Nové mezinárodní kontakty se podařilo navázat také díky projektu Mobility (MK ČR Národní plán obnovy) návštěvami v Boloni, Bratislavě, Drážďanech, Frankfurtu nad Mohanem, Lipsku a Vídni, kde budeme v příštím roce prezentovat naše hudební programy.

1.7.2. Spolupráce s lokálními partnery

Kreativní centrum Brno v Káznici

Knihovna Jiřího Mahena v Brně patří spolu s kreativním hubem KUMST, Tripitakou, Moravským zemským muzeem a dalšími institucemi mezi partnery Kreativního centra Brno v Káznici na Cejlu (KCB). V prvním pololetí 2023 jsme se spolupodíleli na aktivitách předprojektové přípravy realizace KCB,

zejména účastí na participativních workshopech majících za cíl načrtnout model budoucího využití a provozu areálu jednotlivými stakeholdery. Workshopy byly realizovány 3 a konaly se pokaždé na půdě některého z partnerů. 2. workshop ze série byl realizován v sále ÚK KJM. Iniciátorem aktivity bylo Oddělení strategického plánování Odboru strategického rozvoje a spolupráce MMB a externím realizátorem agentura Pábení. Všech workshopů se účastnili také zástupci KJM. Měli jsme zároveň možnost připomínkovat závěrečnou zprávu *Budoucnost Káznice: Návrh organizačního modelu Kreativního centra v Káznici*, jejímiž autorem je kolektiv pracovníků agentury Pábení.

Spolupráce poboček s lokálními partnery

Pobočky KJM v rámci svých aktivit dlouhodobě **spolupracují s nejrůznějšími institucemi**: s domovy s pečovatelskou službou, kluby seniorů, kluby maminek, centry volného času i s různými dalšími institucemi, např. Nová škola, Ateliér pro kočku, Divadlo hudby a poezie AGADIR, Člověk v tísni, Planeta her, Jeden svět, s lesními školkami apod.

Na pobočkách v Bohunicích, Židenicích, Starém Lískovci a Králově Poli dlouhodobě spolupracují se stacionáři pro **handicapované občany** formou programu na pobočkách nebo přímo ve stacionáři. Jedná se o stacionáře ELPIDA v Bohunicích, ELPIS v Židenicích, Ruka pro život v Králově Poli a dětský stacionář Medvídek ve Starém Lískovci.

Pobočka v **Medlánkách** zorganizovala **česko-polské čtení pro děti v rámci Dnů polské kultury v Brně**. Na pobočkách v Bystrci, Králově Poli, Maloměřicích, Kohoutovicích, Bohunicích, Černovicích, Řečkovících a Vinohradech byl vyhlášen Nejlepší čtenář roku.

Na pobočkách probíhala po celé období **praxe studentů** SOŠ obor Informační služby a studentek a studentů z neziskové organizace Rytmus, která pomáhá znevýhodněným lidem začlenit se do pracovního procesu.

Udržitelnost v knihovnách – na pobočce Lesná a Maloměřice se konal v rámci **Týdne pro klima** swap pokojových rostlin, na Lesné proběhl také knižní swap, kde si čtenáři vyměňovali knihy. Pobočky Jundrov, Bohunice a Líšeň v rámci Týdne pro klima uspořádaly přednášku „Chraňme naši planetu“. Na vybraných pobočkách pokračujeme v projektu „Semínkovna“, který je postaven na sdílení chemicky neošetřeného osiva původních odrůd květin, bylinek a užitkových plodin. Pobočky se také zapojily do Mezinárodního dne darování knih.

1.8. Regionální funkce

Knihovna Jiřího Mahena v Brně je **pověřena knihovnou pro poskytování regionálních funkcí**, které koordinuje Moravská zemská knihovna z funkce krajské knihovny Jihomoravského kraje. KJM zajišťuje metodickou podporu a především **tvorbu výměnného fondu**, jeho distribuci a cirkulaci mezi své **pobočky s výměnným fondem v okrajových částech města Brna**. Jedná se o pobočky Husovice, Černovice, Bosonohy, Horní Heršpice, Dolní Heršpice, Komárov, Kníničky, Chrlice, Komín, Jehnice, Ořešín, Medlanky, Ivanovice, Soběšice, Staré Brno a Žebětín. Finanční částka pro tyto účely je **poskytována Jihomoravským krajem prostřednictvím MZK a pro rok 2023** byla stanovena na **488 000 Kč**. (453 000 Kč v roce 2022). Z této částky budou zakoupeny také deskové hry a interaktivní knihy pro Albi tužku. V roce 2023 bylo do souboru výměnného fondu zakoupeno **2 062 svazků** za **488 000 Kč**. Stálý fond poboček s výměnným fondem je také doplňován z finančních příspěvků příslušných ÚMČ. Pobočky financované v rámci regionálních funkcí se zúčastnily **semináře „Efektivní komunikace v knihovnách“** a **workshopů „Kreativní čtení pro školy“** (aktivita nakladatelství Meandr).

1.9. Public relations a marketing služeb

Ke komunikaci s veřejností, odbornou veřejností a novináři využívá KJM všechny zásadní (tradiční i nové) komunikační kanály – osobní kontakt, tiskové zprávy, články, rozhovory, tiskoviny, elektronickou komunikaci i online marketing.

V listopadu roku 2023 došlo k významnému **posílení týmu přijetím samostatného grafika**, který zpracovává veškeré grafické výstupy pro potřeby knihovny – plakáty akcí ÚK i poboček, grafika pro sociální sítě, polepy a další. Cílem je směřovat k jednotné vizuální prezentaci instituce směrem k veřejnosti. Od nového roku je také plánováno pilotně vyzkoušet sazbu měsíčně vydávaných bulletinů naším grafikem. Toto opatření by mělo přispět k optimalizaci nákladů na výrobu bulletinů (externě poptávaná sazba se pohybovala kolem 10 000 Kč měsíčně) a také další krok k jednotnému vizuálu.

1.9.1. Spolupráce s médii a PR

Tiskové zprávy, články a anotace posíláme ČTK Brno, redakci Zpravodaje Brno-střed, Metropolitánu, měsíčníku Šalina, regionálním redakcím deníků, rádií a vybraným redaktorům ČT Brno. Pravidelně publikujeme v měsíčníku KAM v Brně, o dění na pobočkách informujeme ve zpravodajích jednotlivých městských částí. Anotace k vybraným akcím posíláme redakci Brněnského Kulturního Newsletteru. O aktivitách s environmentální tematikou jsme od letošního jara začali informovat v časopise 7. generace, vydávaném nevládní organizací Hnutí DUHA.

Monitoring

Český rozhlas Brno a ČRo Radiožurnál v únoru natočil a odvysílal reportáž z poboček na Vinohradech a v Medláncích o podpoře čtenářství; stejné téma zpracovalo v březnu zpravodajství České televize Brno. Další rozhovory a reportáže z dění v KJM odvysílal Český rozhlas Brno, Rádio Proglas, rádio Krokodýl a Hitrádio City Brno. V denících (MF Dnes Brno a jižní Morava, Právo jižní Morava, Brněnský deník, zprávy Seznam, Parlamentní listy) se KJM objevila nejvíce v souvislosti s vyhlášením Čtenáře roku 2023 za Jihomoravský kraj, Dny polské kultury v Brně a s akcí Brněnská muzejní noc 2023. Značnou publicitu a intenzivní komunikaci s veřejností vyvolaly kontroverze okolo čtení pro děti pořádaném ve spolupráci s festivalem Brno Pride Week (v této souvislosti o knihovnu poprvé projevila zájem online platforma Brněnská drbna).

V dubnu a v květnu jsme bezplatně testovali možnosti aplikace Monitora na **pokročilý monitoring** českých médií online a sociálních sítí, **reporting, analytiku a exaktní měření** (včetně zásahu). Výhledově uvažujeme o placeném využití tohoto nástroje (služby Monitoru využívá i NK ČR a MZK v Brně).

1.9.2. Tiskoviny a obrazovky

Bulletin

Pokračujeme v pravidelném vydávání 2dílného měsíčního bulletinu. V jednom z dílů zveřejňujeme program na aktuální měsíc, kontakty a výčet novinek z Ústřední knihovny, druhý díl informuje o programu na pobočkách. Výtisk se ustálil na 600 ks z Ústřední knihovny a 350 ks z poboček každý měsíc. Bulletin je volně k dispozici v atriu ÚK, na pobočkách a na další místech u partnerských stran. Bývá rychle rozebrán. V elektronické podobě ho rozesíláme zájemcům e-mailem v rámci newsletteru. Ke stažení je také na webových stránkách.

Program MA21

Každý měsíc tvoříme a distribuujeme souhrnný leták s programem Mahenovy akademie pro 21. století MA21. Také ten je k dispozici v tiskové podobě v ÚK, na pobočkách a u partnerů, elektronicky ke stažení na webu a rozesíláme ho formou newsletteru.

Plakáty, letáky a obrazovky

Tiskneme plakáty a letáky k jednotlivým pořadům a k programovým řadám. Plakáty vylepujeme na vlastních výlepových plochách v ÚK na Kobližné. Letáky distribuujeme do vlastních provozů a na partnerská místa.

Informace o programu zveřejňujeme také na **TV obrazovkách** v atriu a ve výloze ÚK; nepravidelně využíváme také placený **Lightboard** u autobusového nádraží Zvonařka.

1.9.3. Online marketing

Významným nástrojem online marketingu KJM jsou její webové stránky. Využíváme také newsletter s původním obsahem a prezentaci na sociálních sítích.

Web KJM

V **polovině března** došlo ke **spuštění nového webu KJM** (17. 3. 2023). Spuštění předcházela vlna příprav a sběru textů, kterými se nový web plnil a příprava na přesměrování starého webu z domény KJM. Nový web je vybaven i **novými funkcemi, které umožňují např. předávání informací z knihovního systému (evidence akcí) do kalendáře akcí na webu.**

Kontrola přístupnosti webu byla dokončena v září 2023 a dopadla příznivě. Předpokládáme, že nový design webových stránek KJM byl, je a bude pro naše uživatele lákavý a informačně přínosný. Na přípravě webu se podílely dvě externí firmy. Společnost AITOM zpracovala šablony a mapu webu. Realizaci webu pak převzala firma Invibe s.r.o.

Obrázek 5 Ukázka nového webu

Aktuální prezentace KJM prostřednictvím webových stránek

- Hlavní web: www.kjm.cz

- Speciální stránky: <https://www.europedirect.cz/info-centra/detail/1-brno>

Newsletter

Do nového webu jsme implementovali e-mailingový nástroj Ecomail testovaný od podzimu roku 2022. Aktuálně posíláme newsletter jednou měsíčně na seznam kontaktů z řad veřejnosti i novinářům, partnerům a dalším institucím, jejichž seznam stále aktualizujeme.

Sociální sítě

K vlastní prezentaci i rychlé komunikaci KJM aktuálně využívá **Facebook, Instagram a YouTube**. **Na Facebooku** spravuje **4 profily a 10 FB skupin jednotlivých poboček**, které působí pod hlavním FB profilem KJM v Brně. FB skupiny spravují knihovníci příslušných poboček, kteří o tuto možnost projevili zájem. Tyto provozy mohou skrze soc. síť informovat místní komunitu o dění v knihovně a být s návštěvníky i s partnery v kontaktu tímto efektivním způsobem. V průběhu roku 2023 **přibyly 3 FB skupiny: KJM Líšeň, KJM Ořešín a KJM Židenice**. **Na Instagramu** spravuje KJM také 4 profily s cílením na mladší ročníky. **YouTube kanál** www.youtube.com/@KnihovnaKJM nabízí záznamy některých pořadů pro dospělé i pro děti (Bookstart aneb S knížkou do života) a vizuální výstupy z některých workshopů (např. z workshopu animace v rámci projektu Kreativního učení).

Tabulka 10 Přehled profilů KJM na sociálních sítích

Soc. síť	Název profilu	Cílení	Odkaz
Facebook	Knihovna Jiřího Mahena v Brně	Dospělí čtenáři a návštěvníci 30–65+ let, partneři (včetně potenciálních) a odborná veřejnost	www.facebook.com/kjmbrno
Instagram	kjmbrno	Dospělí 18–60 let, partneři a odborná veřejnost	www.instagram.com/kjmbrno
Facebook	TEEN – Knihovna Jiřího Mahena v Brně	Mládež 13+ a rodiče	www.facebook.com/TEENVKJM
Instagram	teenvkjm	Mládež 13+ a rodiče	www.instagram.com/teenvkjm/
Facebook	Europe Direct Brno	Studenti, mladí dospělí a další se zájmem o témata EU	www.facebook.com/EuropeDirectBrno
Instagram	europedirectbrno	Studenti a mladí dospělí	https://www.instagram.com/europedirectbrno
Facebook	Mahenuv památník KJM	Návštěvníci Mahenova památníku (včetně potenciálních)	https://1url.cz/@mahenuvpamatnik
Instagram	mahenuv_pamatnik	dtto	https://www.instagram.com/mahenuv_pamatnik

Tabulka 11 Přehled veřejných skupin na Facebooku

FB skupina	Odkaz
KJM Bohunice	www.facebook.com/groups/kjmbohunice
KJM Bystřec	www.facebook.com/groups/kjmbystrc
KJM Husovice	www.facebook.com/groups/kjmhusovice
KJM Líšeň	www.facebook.com/groups/kjmlisen
KJM Maloměřice	www.facebook.com/groups/kjmmalomerice
KJM Medlánky	www.facebook.com/groups/kjmmedlanky
KJM Ořešín	www.facebook.com/groups/kjmorestin/
KJM Štýřice	www.facebook.com/groups/kjmstyrice/
KJM Vinohrady	www.facebook.com/groups/kjmvinohrady
KJM Židenice	www.facebook.com/groups/kjmzidenice

Tabulka 12 Facebookové skupiny poboček KJM

1.10. Doplnění a zpracování fondů

Nákupní komise se konala téměř každou středu. Členům nákupní komise jsou podle tematicky rozdělovány nové knihy, členové knihy hodnotí a navrhují jejich nákup pro Ústřední knihovnu a pro pobočky. V roce 2023 jsme prostřednictvím nákupních komisí vybírali z nabídky **4 310** titulů, **3 354** titulů jsme koupili, což tvořilo **20 164** svazků pro různá oddělení, pobočky a pro výměnný fond KJM. Další tituly a svazky byly pořízeny doobjednávkami, z darů, nebo zakoupeny z dotací ÚMČ. Celkem jsme tedy pořídili do fondu KJM **33 618** sv. knihovního fondu, což je cca o 3 tis. sv. méně než v roce 2022. Další knihy byly do fondu získávány prostřednictvím knižních darů z boxů a doobjednáváním chybějících a nejžádanějších titulů.

Průměrná cena knihy byla bez rabatu 370,72 Kč, s rabatem 240,22 Kč. Průměrná cena knihy se oproti roku 2022 zvedla o 15 Kč.

1.10.1. Financování doplnění knihovních fondů

V roce 2023 KJM nakupovala knihovní jednotky do fondu ústřední knihovny, pro 19 poboček a 16 poboček s výměnným fondem. Pobočky, které získaly **finanční příspěvky** od úřadů svých městských částí, mohly uskutečnit nákupy knih a časopisů v hodnotě cca **572 000 Kč**. Celkem se z příspěvků městských částí nakoupilo **2 021** dokumentů. Městské části darovaly pobočkám oproti roku 2022 cca o 100 tis. Kč více.

Díky mimořádnému účelovému navýšení rozpočtu na nákup knihovních fondů o **1 mil. Kč** jsme na všech pobočkách mohli obohatit fond o cca **3 000** svazků.

Z financí na **regionální funkce** poskytované Jihomoravským krajem byla na nákup titulů do výměnného fondu poskytnuta částka ve výši **488 000 Kč**. Za tuto částku byl pořízen knihovní fond pro výměnné soubory v počtu **2 062** svazků.

Tabulka 13 Rozpočet na nákup knihovních fondů v roce 2023

Druh fondu	Plán (Kč)
Knihy	6 120 000
Hudebniny	40 000
AV - CD (HK)	140 000
AV - CD (ml. sl. - pob.)	50 000
AV - DVD	20 000
AV média celkem	210 000
Deskové hry	21 000
Periodika	430 000
E-knihy	700 000
Lekotéka (RvR)	120 000
Regionální funkce	488 000

Z příspěvků městských částí byl proveden nákup knih a periodik na tyto provozy:

Tabulka 14 Příspěvky městských částí na nákup fondu v roce 2023

Lokace	Příspěvy ÚMČ	knihy	časopisy	CD-ml. slovo	celkem
10-Bohunice	22 000	4 523			4 523
13-St. Lískovec, Kurská	15 000	11 238			11 238
14-Nov. Lískovec, Oblá	27 000	27 133			27 133
15-Horní Heršpice *		10 058			10 058
16-Kohoutovice	40 000	37 812			37 812
17-Dolní Heršpice *		9 940			9 940
20-Bystrc	60 000	35 385			35 385
24-Komín, Vavřínecká	15 000	15 094			15 094
25-Jundrov	30 000	30 074			30 074
26-Žabovřesky	30 000	15 718			15 718
28-Žebětín	20 000	10 037	10 141		20 178
30-Černá pole **		5 983			5 983

31-Husovice **		4 058			4 058
33-Maloměřice	20 000	16 346			16 346
40-Líšeň, Jírova	30 000	25 832			25 832
41-Komárov *		10 030			10 030
42-Slatina	30 000	30 072			30 072
44-Tuřany	25 000	25 034			25 034
47-Chrlice	12 000	12 005			12 005
50-Královo Pole	50 000	24 502		24 403	48 905
51-Řečkovice	20 000	18 691			18 691
53-Jehnice	10 000	7 749			7 749
54-Ořešín	10 000	10 053			10 053
55-Ivanovice	10 000	10 046			10 046
56-Medlánky	20 000	20 032			20 032
60-Vinohrady	50 000	45 786		4 391	50 177
63-Černovice	20 000	20 022			20 022
65-Židenice	30 000	24 713		5 335	30 048
71-Lesná, Haškova **		5 961			5 961
76-Soběšice **		4 016			4 016
Brno-Jih*	30 000				
Brno-Sever **	20 000				
Celkem		527 943			572 213

*Brno -jih: 15,17,41 - 30 000 Kč

**Brno - sever: 76,71,30,31 - 20 000 Kč

1.10.2. Správa a zpracování knihovních fondů

Úbytky

V roce 2023 bylo odepsáno z knihovního fondu KJM 50 085 svazků dokumentů. V rámci zákonné nabídkové povinnosti (dle Knihovního zákona) nabízet odepsané tituly dalším subjektům, jsme poskytli k odprodeji vyřazené dokumenty, které byly zveřejněny prostřednictvím elektronické konference.

Souborný katalog

V roce 2023 byly do Souborného katalogu stahovány záznamy pomocí komunikačního OAI protokolu v týdenních intervalech. Do SK ČR bylo odesláno celkem 5 127 bibliografických záznamů. Ze všech zaslaných bylo přijato 5 089 záznamů. Záznamy jsou odesílány ve formátu MARC21 a jsou zpracovány podle pravidel RDA.

Souborný katalog KJM také využívá ke stahování záznamů pro usnadnění katalogizační práce. Díky Soubornému katalogu využíváme i záznamy vytvořené v rámci projektu Central Městské knihovny v Praze, která zajišťuje rychlou katalogizaci beletrie vydané v ČR. KJM v roce 2023 díky tomu stáhla 1 599 záznamů (cca 22 % z celkového počtu).

Autority

V roce 2023 jsme do souboru národních autorit zaslali celkem 195 nově vytvořených nebo opravených autoritních záznamů.

1.10.3. Projekty se zapojením ÚKF

Projekt Česká knihovna 2023 (MZK)

V rámci projektu „Česká knihovna 2023“ jsme celkem objednali 43 svazků ze zajímavých titulů a od českých autorů v hodnotě cca 11 000 Kč. Dodané svazky obohatily výběr kvalitního knihovního fondu (beletrie, populárně naučná) ve volném výběru ústřední knihovny, příruční knihovnu Informačních služeb a výběr v Knihovně pro děti a mládež a také na vybraných pobočkách.

Projekt Cizojazyčná literatura 2023 (MZK)

V roce 2023 jsme také objednali celkem 135 svazků ze stále žádanější cizojazyčné literatury v celkové hodnotě 37 000 Kč. Tituly v angličtině, ruštině, francouzštině, italštině, němčině, slovenštině a španělštině doplní výběr fondu pro dospělé, děti a mládež především v ústřední knihovně.

Druhá šance pro knihy (box)

Významnou roli v doplňování a rozšiřování knihovního fondu pro všechny provozy KJM sehrály dary z boxu nejen od našich čtenářů, ale i příznivců. Knihovna tak získala během roku 2023 do svého fondu 2 129 svazků v hodnotě cca 580 000 Kč. Knižní dary jsou evidovány do fondu podle místa dárce, tedy do Ústřední knihovny nebo na jednotlivé pobočky. Zájem o darování knih ze strany veřejnosti je veliký, je ale nutné provádět výběr darů z hlediska aktuálnosti titulů, kvality titulů a poptávky čtenářů.

Deskové hry

V roce 2023 přibýlo do knihovního fondu KJM 186 nových deskových her do Knihovny pro děti a mládež a na téměř všechny pobočky. Deskové hry i Lekotéku jsme nakupovali díky projektu Ruku v ruce a z příspěvků ÚMČ. Celkem mají čtenáři v rámci KJM k dispozici 1 201 deskových her určených k absenčnímu i prezenčnímu půjčování. Deskové hry získáváme také darem od čtenářů.

Lekotéka

V roce 2023 jsme rozšířili nabídku Lekotéky o další hračky, hry, tyflopomůcky, hudební nástroje a jiné pomůcky v počtu 450 kusů. Kromě ústřední knihovny (Knihovna pro děti a mládež, Hudební knihovna) Lekotéku také nabízí všechny pobočky KJM a Mahenův památník. Soubor Lekotéky tvoří celkem již 2 626 ks (kromě několika speciálních knih hlavně různé logické, motorické, zábavné a vzdělávací hry a pomůcky). Jednotlivé části Lekotéky jsou určeny nejen osobám se specifickými potřebami, ale i malým dětem nebo celým rodinám a také seniorům. Velmi oblíbené jsou interaktivní Albi knihy s mluvicí tužkou. Byl realizován nákup Lekotéky, z účelově vázaných prostředků poskytovaných zřizovatelem v rámci projektu Ruku v ruce celkem za 120 000 Kč. Hry a hračky z Lekotéky jsou mezi uživateli stále oblíbené a vyhledávané, díky tomu mají pobočky možnost zakoupit si je i z příspěvků ÚMČ.

2. KNIHOVNÍ SÍŤ, MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

2.1. Knihovní síť a vybavení prostor

Knihovní síť se skládá z Ústřední knihovny s jejími detašovanými pracovišti Mahenovým památníkem a In-centrem a z 34 poboček. Z toho 16 poboček je s výměnným fondem. Všechny provozy využívají **automatizovaný knihovní systém ARL**. Pouze **pobočka „ Na Křižovatce“** (Staré Brno), která slouží jako **pracoviště pro studentské praxe** Masarykovy univerzity v oboru knihovnictví, využívá open source **knihovní systém KOHA**.

Pro návrat půjčených dokumentů mohou čtenáři na 20 pobočkách využít **návratové boxy na knihy**. Biblioboxy jsou k využití také v Ústřední knihovně a Mahenově památníku.

Od druhé čtvrtiny roku 2023 probíhala oprava fasády budovy na Koblížné. Byla natřena okna, postupně se opravují sociální zařízení a připravují se výměny výtahů. Po prázdninách byla zahájena první etapa stavebních úprav. Na konci roku byla uzavřena a vyklizena šatna pro veřejnost, kde vzniká prostor pro samoobslužné zařízení k vracení knih. Šatnu nahradí prostor se samoobslužnými zamykatelnými skříňkami. V průjezdu budou umístěny knihomaty, které umožní klientům jak vrátit knihy, tak i odebrat objednané knihy i mimo otevírací dobu knihovny. Hala bude vybavena samoobslužnými zařízeními k půjčování knih. Také půjčovny naznaží změny, především ve vybavení a mobiliáři a to vše v rámci realizace projektu IROP Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Od 1. 3. 2023 se **rozšířila provozní doba na pobočce v Soběšicích** na 2 dny v týdnu – v úterý a ve čtvrtek. Došlo tak k rozšíření o otevírací doby **o 7 hodin týdně**. Na pobočce Vinohrady a Medlánky mohly děti do 18 let využít díky finanční podpoře městských částí **registraci zdarma**. V Medláncích mají navíc tuto možnost i senioři od 65 let.

Vybrané **pobočky poskytovaly** svým imobilním a handicapovaným čtenářům **donáškovou službu do domu**.

Od září jsme uzavřeli z důvodu rekonstrukce v rámci projektu IROP pobočky v Kohoutovicích a na Vinohradech, které budeme v novém interiéru otevírat pro veřejnost v průběhu 2. čtvrtletí 2024. Tato skutečnost se promítá i v rámci statistických sledovaných výkonů za rok 2023 na pobočkách.

Pro návrat půjčených dokumentů mohou čtenáři na 20 pobočkách využít návratové boxy na knihy.

Vybrané pobočky jsou pro svoje hlavně vzdělávací aktivity vybaveny notebooky, tablety, ozoboty, 3D tiskárnou, interaktivními panely a stoly, apod. Na podzim 2023 jsme pobočku v Židenicích nově vybavili Interaktivní tabulí, která se stala nedílnou součástí kvalitních vzdělávacích pořadů jak pro školy, tak i pro veřejnost.

2.2. Knihovní systém

V souvislosti se spoluúčástí čtenářů na platbě za e-vypůjčky bylo potřebné nastavit v knihovním systému opatření, která zajistila, že čtenáři při každé e-vypůjčce vytvoří v systému dluh 20 Kč, který je třeba uhradit některým ze způsobů, jaký systém nabízí. Pro čtenáře byla doplněna informace do katalogu IPAC, která u každé e-vypůjčky upozorňovala na vznik dluhu ve výši 20 Kč. Limit pro

povolenou výši dluhu byl upraven tak, aby čtenář, pokud bezprostředně neuhradí dluh za e-výpůjčky, byl omezen v čerpání služeb knihovny.

V průběhu pololetí byly v systému posouvány termíny návratů pro výpůjčky čtenářů, pokud nastala neplánovaná výluka nějakého provozu KJM.

Jako každoročně proběhl i letos **upgrade knihovního systému**, který přinesl **opravy chyb vyskytující se v systému a nové funkcionality**. Pravidelné upgrady zajišťují bezpečnost dat, přinášejí vylepšení funkcí pro práci knihovníků a zároveň zvyšují komfort čtenářů při užívání zejména čtenářského konta v katalogu IPAC.

2.3. Informační technologie a informační systémy

2.3.1. Zálohování dat, monitoring sítě a kybernetická bezpečnost

V stávajícím systému monitoringu sítě Flowmon jsme průběžně vyhodnocovali provoz sítě a přijímali opatření pro minimalizaci případných bezpečnostních hrozeb. Pro zálohování dat mimo technické prostředky KJM nadále využíváme služby Technických sítí Brno, a.s.

Z transferu na nestavební investice ve výši 255 000 Kč pořídili nový souborový server a server pro monitoring a logování.

2.3.2. Informační systémy

V dubnu 2023 proběhl pravidelný upgrade informačního systému GINIS. Zásadní změnou je postupné nasazování webových aplikací pro moduly GINIS. Ke konci roka 2023 jsme měli dostupné webové aplikace pro moduly spisové služby a ekonomické moduly. Webové aplikace představují v informačním systému GINIS technologický posun, který zajistí jednak jednodušší správu informačního systému (bez potřeby instalace těžkých klientů), ale také znamená zvýšení uživatelského komfortu při využívání modulů.

2.3.3. Obnova a doplnění IT vybavení

V roce 2023 jsme realizovali obnovu a doplnění IT jednak z účelových neinvestičních příspěvků zřizovatele a také ze dvou projektů podpořených programem VISK.

Tabulka 15: Přehled vybraného IT vybavení pořízeného v roce 2023 v rámci obnovy a doplnění

Zařízení	Počet kusů a využití	Financování
PC sestava	15 ks (pro vybraná pracoviště poskytující služby uživatelům) 5 ks (pro pracoviště v zázemí)	dotace VISK a účelové příspěvky
PC all-in-one	11 ks (pro InCentrum s využitím při vzdělávacích akcích a interaktivní dílně)	dotace VISK a účelový příspěvek
Kancelářská tiskárna	10 ks (pro vybraná pracoviště poskytující služby uživatelům) 1 ks (pro pracoviště v zázemí)	dotace VISK a účelový příspěvek
Stvrzenková tiskárna	2 ks (doplnění na pracovištích poskytujících služby uživatelům)	účelový příspěvek
Access point	9 ks (pro kvalitnější připojení k wi-fi v ústřední knihovně; starší a méně výkonné access pointy budou využité pro doplnění wi-fi na menších pobočkách)	dotace VISK a účelové příspěvky
Notebook	1 ks (pro InCentrum s využitím při vzdělávacích akcích a interaktivní dílně) 1 ks (pro pracoviště v zázemí)	účelový příspěvek
Tablet	16 ks (pro Knihovnu pro děti a mládež a vybrané pobočky s využitím především při vzdělávacích akcích)	dotace VISK a účelový příspěvek

3. PERSONÁLNÍ MANAGEMENT

Tabulka 16 Struktura a počty zaměstnanců ke konci sledovaného období³

Fyzický stav k 31. 12. 2023		157
Přepočtený stav k 31. 12. 2023 ⁴		138,91
Z toho:	knihovníci 2.03.01	106,23
	zakladači 1.06.04	4,63
	ostatní	28,05

3.1. Přírůstky a úbytky zaměstnanců za sledované období (podle struktury zaměstnanců)

V roce 2023 nastoupilo do organizace celkem 20 zaměstnanců:

- knihovníci 2.03.01: 18
- ostatní⁵: 2

V roce 2023 rozvázalo pracovní poměr celkem 22 zaměstnanců:

- Výpověď ze strany zaměstnance: 10
- Dohoda o ukončení pracovního poměru: 6
- Odchod ve zkušební lhůtě: 3
- Odchod do starobního důchodu: 0
- Odchod po skončení RD: 1
- Uplynutí doby určité: 2

- knihovníci 2.03.0: 18
- ostatní⁶: 4

V průběhu roku 2023 nenastoupila žádná zaměstnankyně na mateřskou dovolenou. Auditorické činnosti jsou kontinuálně zajišťovány pracovníkem na základě pracovní smlouvy.

³ Zahrnují ekonomické a administrativně-technické činnosti (1.01.01, 1.01.04, 1.01.06, 1.01.10, 1.01.12, 1.02.01, 1.02.02, 1.02.03, 1.02.05, 1.02.06, 1.02.08, 1.03.02, 1.04.08, 1.06.04, 2.04.11, 2.04.14, 2.04.19, 2.05.06, 2.06.02, 2.06.04, 2.06.07, 2.07.01)

⁴ Přepočteno na celé úvazky.

⁵ zahrnují ekonomické a administrativně-technické činnosti (1.03.02)

⁶ zahrnují ekonomické a administrativně-technické činnosti (2.07.01;1.02.01;1.03.02)

3.2. Platové podmínky

Tabulka 17 Platové podmínky v KJM v roce 2023

Průměrný plat celkem dle vyplacených mezd	29 866 Kč
Průměrný plat knihovníci	28 901 Kč (dle platové inventory)
Průměrný plat zakladači	13 880 Kč (dle platové inventory)
Průměrný plat ostatní	35 800 Kč (dle platové inventory)

Úklidové práce a další pomocné práce jsou konány na základě dohod konaných mimo pracovní poměr.

Pro doplnění ještě přidáváme přehled zaměstnanců dle vzdělání z roční statistiky KULT za rok 2023.

Tabulka 18 Počet zaměstnanců dle statistiky KULT v roce 2023

Počet zaměstnanců celkově (přepočtený stav)			139
v tom	odborní	VŠ knihovnického směru	18
		VOŠ knihovnického směru	5
		VŠ ostatní	22
		VOŠ ostatní	3
		SŠ knihovnického směru	41
		SŠ ostatní	29
	ostatní		21

4. ZPRÁVA O PLNĚNÍ ÚKOLŮ BOZP V ROCE 2023

Oblast prevence BOZ a PO zabezpečována technikem BOZP a PO (Jaroslav Plšek OZO: BP: TACZ/037/PREV/2019, PO: Z-423/98).

1. Školení BOZP

- a) při nástupu nových zaměstnanců KJM povinně prováděno "**Vstupní školení**".

Školení obsahuje seznámení s obecně platnými předpisy a účastníci jsou seznamováni se svými povinnostmi vyplývajícími z těchto předpisů (provádí technik BOZ a PO), které je ukončeno ověřením získaných znalostí – písemný test.

Na přiděleném pracovišti je poté nový zaměstnanec seznámen s konkrétními bezpečnostními a požárními požadavky a s možnými riziky ohrožení zdraví (školení provádí vedoucí příslušného pracoviště).

- b) školení **vedoucích zaměstnanců** - součástí školení je i základní seznámení s prováděním prací ve výškách, poskytování první pomoci při úrazech, použití hasebních prostředků atd.).

Školení je prováděno při nástupu do funkce, dále periodicky dle plánu školení, či v průběhu kontrolní návštěvy příslušné pobočky nebo na vyžádání vedoucího zaměstnance.

- c) školení **preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany**.

Školení absolvují určené zaměstnanci v ročních lhůtách.

- d) **školení tzv. řidičů referentů** (zaměstnanci používající v souvislosti s pracovní cestou soukromé či služební vozidlo).

Každoročně absolvují pověření zaměstnanci.

Záznamy o všech typech školení jsou uloženy na personálním oddělení KJM.

2. Kontrola stavu BOZP

Kontroly jednotlivých poboček jsou prováděny průběžně s písemným záznamem a případnou fotodokumentací zjištěných nedostatků, na vyzvání je zajišťována mimořádná kontrola pobočky KJM.

3. Pracovní úrazy

V roce 2023 nedošlo k pracovnímu úrazu s pracovní neschopností delší než 3 pracovní dny.

4. Revize hasicích přístrojů a požárních hydrantů

Tyto jsou každoročně prováděny pro všechny pracoviště a pobočky KJM (zajišťuje pověřená osoba).

Hasicí přístroje jsou fyzicky zkontrolovány, případné závady odstraněny nebo vadné přístroje vyřazeny a nahrazeny novými hasicími prostředky. Vše je zaznamenáno v Protokolech o kontrole hasicích přístrojů a požárních hydrantů.

5. Revize EPS

Prováděna pravidelně pololetně a ročně kontrola a revize EPS. Záznamy o revizích vystavovány se zápisy v provozní knize EPS.

6. **Kontrola požárních uzávěrů**

Prováděna průběžně vizuální kontrola požárních uzávěrů (dveře, okna, klapky), prováděna roční fyzická kontrola těchto požárních uzávěrů s vystavením dokumentace.

7. V roce 2023 proběhly **inspekční kontroly**:

- a) **HZS Brno** (státní požární dozor) – tematická požární kontrola v měsíci únor až březen 2023 se samostatným Protokolem (aktualizována Dokumentace zdolávání požárů – Operativní karta objektu)
- b) v prosinci 2023 provedl svazový **inspektor odborového svazu pracovníků knihoven** pan Mgr. Petříček metodickou kontrolu BOZP bez zjištění nedostatků, výsledný protokol dosud nebyl dodán.

5. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ

Hodnocení výsledku hospodaření Knihovny Jiřího Mahena v Brně, příspěvkové organizace za rok 2023 je prováděno ke schválenému rozpočtu upravenému o navýšení nebo snížení příspěvku zřizovatele, dotace ze státního rozpočtu a o navýšení příspěvků od městských částí statutárního města Brna. Úprava finančního plánu byla provedena na straně nákladů i výnosů, rozpočet zůstává vyrovnaný.

K 31. 12. 2023 evidujeme zlepšený hospodářský výsledek ve výši 228 tis. Kč, z toho z hlavní činnosti 152 tis. Kč, z hospodářské činnosti 76 tis. Kč. Loni byl výsledek z hlavní činnosti – 106 tis. Kč, z hospodářské činnosti zisk 106 tis. Kč.

5.1. Výnosy

Výnosy celkem ke konci sledovaného období byly ve výši 110 873 tis. Kč, což je 99,4 procent plnění upraveného rozpočtu (dále jen UR). Meziročně vzrostly o 10,1 %, loni 100 671 tis. Kč.

5.1.1. Příspěvek od zřizovatele

Knihovně byl na rok 2023 schválen roční neinvestiční příspěvek od zřizovatele včetně účelových i neúčelových příspěvků ve výši 96 167 tis. Kč. Dále bylo schváleno navýšení na projekt Revitalizace ústřední knihovny KJM včetně zřízení edukačních center v pobočkách 212 tis. Kč a z roku 2022 jsme vyčerpali 720 tis. Kč a 500 tis. Kč (původně účtovaných na zálohách). Ve výnosech na dohadné položce je 205 tis. Kč jako neinvestiční příspěvek na projekt #Vzdělávání #Inovace #Prosperita (z celkově poskytnutých 409 tis. Kč) a 29 tis. Kč jako neinvestiční příspěvek na projekt Kreativní učení pro děti a mládež v Knihovně Jiřího Mahena v Brně 2 (z celkově poskytnutých 159 tis. Kč). Za období leden – prosinec se vybralo nižší nájemné z obchodních prostor, vraceli jsme tedy 54 tis. Kč zřizovateli. Skutečná výše příspěvku byla ve výši 97 279 tis. Kč, 500 tis. Kč na obnovu IT (Z9/13 dne 12. 12. 2023 – RO 565/2023/ZMB) je účtováno na zálohách pro čerpání v roce 2024.

Tabulka 19 Rozpis účelových příspěvků na provoz poskytnutých z rozpočtu města v r. 2023

Účelový příspěvek	Poskytnuto (v tis. Kč)	Čerpáno v r. 2023 (v tis. Kč)
Posílení kybernetické bezpečnosti a zálohování dat	500	500
Ruku v ruce	288	288
Projekty – partnerství	353	353
Nákup knihovního fondu	1 000	1 000
Nákup e-knih	500	500
Oprava a udržování svěřených objektů, především ul. Kobližná	750	750
Projekt IPRM II. Vzdělávání na míru, neformální interaktivní koncept vzdělávání	425	425
Nájemné na pobočkách	371	371
Nájemné na pobočce Kohoutovice	80	80
Revitalizace ústřední knihovny KJM vč. zřízení edukačních center v pobočkách	212	212
Účelový neinv. příspěvek na pokrytí zvýšených nákladů na energie v r. 2023	1 920	1 920
Vzdělávání Inovace Prosperita	409	205
Kreativní učení pro děti a mládež v Knihovně Jiřího Mahena v Brně 2	159	29
Obnova IT	500	0

Tabulka 20 Rozpis účelových příspěvků na provoz poskytnutých z rozpočtu města v r. 2022

Účelový příspěvek	Poskytnuto (v tis. Kč)	Čerpáno v r. 2023 (v tis. Kč)
Doplnění a obnova PC, tiskáren, snímačů čárového kódu, obnova a doplnění síťových prvků pro wi-fi	500	500
Revitalizace ústřední knihovny KJM vč. zřízení edukačních center v pobočkách	720	720

5.1.2. Příspěvky od městských částí

Knihovna obdržela do rozpočtu rovněž příspěvky zasláné přímo na vlastní účet od městských částí statutárního města Brna v celkové výši 629 tis. Kč, loni 499 tis. Kč.

5.1.3. Neinvestiční transfery od ostatních subjektů

Knihovna obdržela do rozpočtu příspěvek od Moravské zemské knihovny zasláný přímo na vlastní účet ve výši 668 tis. Kč na výkon regionálních funkcí (finanční prostředky byly poskytnuty z prostředků Jihomoravského kraje). Na Muzejní noc nám bylo zasláno z JmK 30 tis. Kč.

Příspěvek od Evropské komise na provoz střediska Europe Direct činil 699 tis. Kč.

Knihovna obdržela do rozpočtu dotace ze státního rozpočtu v celkové výši 4 145,3 tis. Kč. Rozpis je uveden v tabulce Dotace a příspěvky neinvestiční

Na výnosových položkách je zaúčtován i transferový podíl přijatých investičních transferů, 1 057 tis. Kč, z toho:

- Ze státního rozpočtu a státních fondů ve výši 58 tis. Kč
- Z Regionální rady ve výši 441 tis. Kč (projekt Knihovna pro město IPRM I. a IPRM II.)

- Z Ministerstva pro místní rozvoj (projekt Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna) 546 tis. Kč
- Transferový podíl z Ministerstva životního prostředí k rekonstrukci budovy Vondrákova 15 zúčtoval výnosy ve výši 12 tis. Kč

5.1.4. Vlastní výnosy

- Výnosy za vlastní výkony a za zboží dosáhly za sledované období celkové výše 4 392 tis. Kč, 99,4 % UR. Proti roku 2022 vykazují nárůst o 9,7 %. V roce 2022 byly plněny ve výši 4 002 tis. Kč.
- Ostatní výnosy byly naplněny ve výši 1 974 tis. Kč, tj. 108,4 % UR. V roce 2022 byly plněny ve výši 3 582 tis. Kč. Meziročně došlo ke snížení o 1 608 tis. Kč. Nečerpaly se fondy rezerv ani odměn.
- Nájemné z nebytových prostor a mobiliáře (VHČ) bylo ve výši 16 tis. Kč, pronájem mobiliáře v Knihovním klubu skončil na žádost nájemníka.
- Podrobný přehled je uveden v příloze Rozbor výnosů.

5.2. Náklady

Celkové náklady činily ve sledovaném období 110 645 tis. Kč, tj. 99,2 % UR a 109,9 % předchozího roku. V roce 2022 za stejné období knihovna vykazovala čerpání plánovaných nákladů ve výši 100 671 tis. Kč, meziročně došlo ke zvýšení o 9 974 tis. Kč.

Spotřeba materiálu dosáhla výše 9 438 tis. Kč (z toho: na nákup knihovního fondu byla vyčleněna finanční částka 7 969 tis. Kč (loni 8 430 tis. Kč), zahrnuje i účelový neinvestiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele i příspěvky od městských částí na nákup knihovních fondů a příspěvek na regionální funkce.

Spotřeba energie byla za sledované období ve výši 4 495 tis. Kč, loni 3 643 tis. Kč. Nárůst o 23,4 % je způsoben hlavně nárůstem cen energií a byl hrazen z účelového příspěvku zřizovatele. Čerpání je ve výši 100,0 % UR.

Služby byly čerpány ve výši 15 947 tis. Kč. Oproti loňsku stouply o 4 194 tis. Kč. Nárůst byl způsoben čerpáním dotací ze státního rozpočtu.

Opravy a udržování byly čerpány v plánované výši 1 404 tis. Kč, přičemž účelově vázaný příspěvek ve výši 750 tis. Kč byl vyčerpán na opravy na Koblišné 4 a Mahenově 8.

Největší položkou v rámci výdajů za služby bylo nájemné 2 897 tis. Kč. Z účelově vázaného příspěvku je účtováno 371 tis. Kč nájemné na pobočkách a 80 tis. Kč nájemné na pobočce Kohoutovice. Nárůst přefakturovaných nákladů na energie od pronajímatelů (čerpání ve výši 3 032 tis. Kč) byl hrazen z účelového příspěvku zřizovatele. Další objemově významnou položkou jsou služby výrobní povahy, které činily 1 581 tis. Kč. Nový účet v rámci služeb je 518 0480 poskytování služby zálohování dat, který je čerpán ve výši 168 tis. Kč. Tato položka je kryta účelovým neinvestičním příspěvkem z rozpočtu zřizovatele. Za výpůjčky e-knih jsme zaplatili 612 tis. Kč, taktéž za použití příspěvku zřizovatele.

Platy zaměstnanců a ostatní platy dosáhly 50 467 tis. Kč, což představuje nárůst proti skutečnosti minulého roku o 2 644 tis. Kč.

Sociální pojištění a sociální náklady byly ve výši 19 538 tis. Kč, loni 18 420 tis. Kč.

Odpisy dlouhodobého majetku skončily na částce 3 326 tis. Kč, snížily se proti roku 2022 o 133 tis. Kč.

Ostatní náklady činily 5 067 tis. Kč. Na čerpání se nejvíce podílely ostatní náklady z činnosti 3 085 tis. Kč (pojistné, revize, udržovací poplatky za SW GINIS, COSMOTRON a za www stránky) a náklady z drobného dlouhodobého majetku (1 660 tis. Kč).

Podrobný přehled je uveden v příloze Rozbor nákladů.

5.3. Finanční majetek

Na běžném účtu bylo ke dni 31. 12. 2023 celkem 27 746 tis. Kč, na běžném účtu FKSP bylo 760 tis. Kč, pokladní hotovost včetně eurové pokladny činila 137 tis. Kč a peníze na cestě 0 Kč.

Ceniny knihovna k 31. 12. 2023 neevidovala žádné.

5.4. Pohledávky a závazky

Pohledávky za odběrateli (účet 311) činily 89 tis. Kč, v roce 2022 byly ve výši 45 tis. Kč. Inventurní soupis pohledávek je uveden v příloze.

Závazky vůči dodavatelům (účet 321) činily 882 tis. Kč, v roce 2022 byly ve výši 1085 tis. Kč. Závazky po splatnosti knihovna nemá. Inventurní soupis závazků je uveden v příloze.

Dlouhodobé závazky eviduje knihovna ve výši 21 390 tis. Kč, z toho je 20 731 tis. Kč zápůjčka statutárního města Brna na projekt Revitalizace ústřední knihovny KJM vč. zřízení edukačních center v pobočkách a 659 tis. Kč dlouhodobé přijaté zálohy na transfery (500 tis. Kč obnova IT a 159 tis. Kč Kreativní učení pro děti a mládež v KJM 2, ORG 5536).

Na krátkodobých přijatých zálohách na transfery máme zaúčtováno 791 tis. Kč, z toho je 100 tis. Kč od Nadace Via Praha (soukromý subjekt), 409 tis. Kč na projekt Vzdělávání Inovace Prosperita (ORG 5537) a 282 tis. Kč na projekt Kreativní učení pro děti a mládež v KJM 2 (od MK ČR).

5.5. Dotace a příspěvky neinvestiční

Přehled obdržených dotací neinvestičních k 31. 12. 2023 ukazuje následující přehled.

Tabulka 21 Přehled obdržených dotací neinvestičních k 31. 12. 2023

Orgán	Účel	Plnění v Kč
Jihomoravský kraj	Program podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven	668 000,-
Jihomoravský kraj	Muzejní noc	30 000,-

Ministerstvo kultury ČR	Studijní zahraniční cesty KJM v roce 2023 a příprava mezinárodních workshopů na rok 2024	274 422,57,-
Ministerstvo kultury ČR	Kreativní učení pro děti a mládež	114 000,-
Ministerstvo kultury ČR	Kreativní učení pro děti a mládež 2	49 764,-
Ministerstvo kultury ČR	Zvyšování kompetencí v oblasti kreativního učení pro pracovníky knihoven a kulturních institucí	386 300,-
Ministerstvo kultury ČR	Vzdělávání Inovace Prosperita	2 167 811,98,-
Ministerstvo zahraničních věcí ČR	Brána jazyků otevřená 2023	210 000,-
Ministerstvo kultury ČR	K 21 – Uměním k sobě a TEEN	40 000,-
Ministerstvo kultury ČR	K 21 – Integrované aktivity v KJM 2023	65 000,-
Ministerstvo kultury ČR	K 21 – Mahenův památník jako komunitní středisko	25 000,-
Ministerstvo kultury ČR	Podpora výtvarné tvorby, čtenářství a digitálních kompetencí osob se zrakovým postižením	30 000,-
Ministerstvo kultury ČR	VISK 2 – Rekvalifikační kurz Knihovník v knihovně pro děti	55 000,-
Ministerstvo kultury ČR	VISK 3 – Vybavení interaktivních dílen KJM	180 000,-
Ministerstvo kultury ČR	VISK 3 – Modernizace vybavení pracovišť KJM pro služby veřejnosti	548 000,-
MČ Brno - Slatina	Příspěvek na provoz, na knihovní fondy	30 000,-
MČ Brno-Kohoutovice	Příspěvek na knihovní fondy	40 000,-
MČ Brno-Královo Pole	Příspěvek na knihovní fondy	50 000,-
MČ Brno - Černovice	Příspěvek na knihovní fondy	20 000,-

MČ Brno - Tuřany	Příspěvek na knihovní fondy	25 000,-
MČ Brno - Ořešín	Příspěvek na knihovní fondy	10 000,-
MČ Brno- Jundrov	Příspěvek na knihovní fondy	30 000,-
MČ Brno- Bohunice	Příspěvek na kulturní aktivity	22 000,-
MČ Brno-Jehnice	Příspěvek na kulturní aktivity	10 000,-
MČ Brno-Starý Lískovec	Příspěvek na knihovní fondy	15 000,-
MČ Brno- Ivanovice	Příspěvek na knihovní fondy	10 000,-
MČ Brno- Medlánky	Příspěvek na knihovní fondy	20 000,-
MČ Brno- Žabovřesky	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	30 000,-
MČ Brno-Nový Lískovec	Příspěvek na výtvarné potřeby, knihovní fondy	30 000,-
MČ Brno - Líšeň	Příspěvek na knihovní fondy	30 000,-
MČ Brno-Žebětín	Příspěvek na knihovní fondy	20 000,-
MČ Brno- Vinohrady	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	50 000,-
MČ Brno- Maloměřice a Obřany	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	20 000,-
MČ Brno-jih	Příspěvek na knihovní fondy	30 000,-
MČ Brno-Komín	Příspěvek na knihovní fondy	15 000,-
MČ Brno-Chrlice	Příspěvek na knihovní fondy	12 000,-
MČ Brno-sever	Příspěvek na knihovní fondy	20 000,-
MČ Brno-Bystrc	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	60 000,-
MČ Brno- Židenice	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	30 000,-
Evropská komise	Zřízení hostitelských struktur pro informační střediska informační sítě EUROPE DIRECT – provoz střediska	698 723,63,-

5.6. Investice

Knihovna v roce 2023 pokračovala s investiční akcí vytvoření a implementace nových webových stránek pro KJM. Společnosti invibe, s.r.o. jsme zaplatili 925 tis. Kč, na DPH odvedli 194 tis. Kč a analýza přístupnosti webu byla za 22 tis. Kč. Výnos z prodeje služebního automobilu Renault Trafic byl ve výši 130 tis. Kč. Do útvaru knihovnických fondů byla pořízena nová tiskárna za 49 tis. Kč, do oddělení marketingu a kulturně vzdělávacích služeb kopírka za 83 tis. Kč, která ale byla vytopena a byla nahrazena novým kopírovacím strojem se stejnými parametry a za stejnou cenu 83 tis. Kč. Postupně se zpracovávala projektová dokumentace na projekt Revitalizace ústřední knihovny KJM včetně zřízení edukačních center v pobočkách, kterou nám proplatil zřizovatel ve výši 1 785 tis. Kč. Z vlastních prostředků jsme pořídili klimatizaci do místnosti pokladna ve 4. n. p. objektu Koblížná za 50 tis. Kč. V rámci projektu VISK 3 byly koupeny sady ozobotů za 87 tis. Kč. Proplacení stavebních prací a nedokončeného dlouhodobého majetku na projektech Revitalizace ústřední knihovna KJM vč. zřízení edukačních center v pobočkách bylo ve výši 7863 tis. Kč. Zdrojem je zápůjčka od SMB. Za 254 tis. Kč byly pořízeny do ústřední knihovny z investičního transferu zřizovatele 2 servery (server souborový, server pro monitoring a logování).

Tabulka 22 Dotace a příspěvky investiční z rozpočtu města

Účelový příspěvek na investice	Poskytnuto (v tis. Kč)	Čerpáno v r. 2023 (v tis. Kč)
Revitalizace ústřední knihovny KJM vč. zřízení edukačních center v pobočkách	1 786	1 785
Server souborový	185	184
Server pro monitoring a logování	70	70
Revitalizace ústřední knihovny KJM vč. zřízení edukačních center v pobočkách	7 351	0

5.7. Fondy

Fond investic

Tvorba ve výši 2 227 tis. Kč příděl z odpisů z DHM a DNM, transfer na investice od zřizovatele 1 785 tis. Kč na projekty Revitalizace ústřední knihovna KJM vč. zřízení edukačních center v pobočkách, a transfer na investice od zřizovatele 254 tis. Kč na pořízení serverů a výnosy z prodeje svěřeného majetku 130 tis. Kč. Zápůjčka od MMB byla ve výši 13 931 tis. Kč.

Čerpání ve výši 2 039 tis. Kč za nákupy serverů a projektovou dokumentaci z transferu od zřizovatele, 7 863 tis. Kč na projekty Revitalizace ústřední knihovna KJM vč. zřízení edukačních center v pobočkách, na pořízení majetku k témuž projektu (hrazeno ze zápůjčky MMB) a 1 493 tis. Kč z vlastních zdrojů (www stránky, tiskárna ÚKF, kopírka propagace 2 ks, klimatizace Koblížná, sady ozobotů)

Rezervní fond

Příděl ze zlepšeného výsledku hospodaření ve výši 245,99 Kč. Čerpání ve výši 63 tis. Kč na úhradu nákladů spojených s dědictvím (Bezděková, Adamek).

Fond odměn

Nebyl tvořen ani čerpán.

Fond kulturních a sociálních potřeb

Tvorba – přiděl do fondu na vrub nákladů ve výši 1 010 tis. Kč, čerpání ve výši 920 tis. Kč na úhradu potřeb zaměstnanců.

- Účetní stav ve fondech organizace k 31. 12. 2023:
- Fond investic: 10 355 tis. Kč, z toho 6 068 tis. Kč zůstatek zápůjčky MMB
- Rezervní fond: 2 692 tis. Kč (dědictví po p. Adamkovi)
- Fond odměn: 542 tis. Kč
- Fond kulturních a sociálních potřeb: 716 tis. Kč

Veškeré fondy knihovny jsou finančně kryty.

6. KONTROLNÍ ČINNOST

6.1. Souhrnná zpráva o činnosti interního auditu za rok 2023

V Brně dne: 12. prosince 2023

Vypracovala: Ivana Ondráčková

Počet stran: 13

Počet příloh: 0

Se zprávou byla seznámena Ing. Libuše Nivnická, ředitelka organizace.

V souladu s § 31 odst. 3 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění, podávám roční zprávu o činnosti interního auditu v p.o. Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Koblížná 4, 601 50 Brno.

V průběhu roku 2023 byly provedeny následující plánované a mimořádné audity:

Leden

- Dokončení návrhu plánu interního auditu pro rok 2023.
- Dokončení zprávy pro OK MMB.

- Audit účetních dokladů za srpen 2022 I/2023

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):

pokladní doklady č. POK 220642-220706, 100001-100065

dodavatelské faktury č. 200001-200221

ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.

Bez připomínek.

Únor

- Audit účetních dokladů za září 2022 II/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):

pokladní doklady č. POK 220707-220792, 100001-100086
dodavatelské faktury č. 200001-200241
ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.

Bez připomínek.

- Audit čerpání finančních prostředků z FKSP za rok 2022 III/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: čerpání finančních prostředků – soulad s platnou právní normou a vnitřními předpisy KJM

Právní norma: ust. § 60 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění
ust. § 33 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění
ust. § 22-29 ust. § 225 zákona č. 262/2006 zákoník

práce, v platném znění
ust. § 11 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
v platném znění
zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, v platném
znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
vyhláška č. 114/2002 o fondu kulturních a sociálních potřeb,
v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů
(dokladů)
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů (platnost od 1. 6. 2022)
VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022.

Bez připomínek.

Březen

- Audit účetních dokladů za říjen 2022 IV/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):
pokladní doklady č. POK 220858-220954, 100001-100097
dodavatelské faktury č. 200001-200312
ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.

Bez připomínek.

- Audit výběrového řízení – projektová dokumentace pro revitalizaci ÚK a poboček Starý Lískovec, Vinohrady, Královo Pole a Líšeň V/23

Typ auditu: výkonu, mimořádný
Cíl auditu: zmapovat průběh výběrového řízení
Právní norma: ust. §§ 6 a 31 zákona č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Závazný předpis: Metodika pro zadávání veřejných zakázek a koncesních smluv Statutárního města Brna
Vnitřní předpis: VS č. 2/2017 Směrnice pro zadávání zakázek malého rozsahu.

Bez připomínek.

- Audit provozu autodopravy za rok 2022 VI/23

Typ auditu: výkonu, plánovaný
Cíl auditu: zmapovat vedení provozu autodopravy
Právní norma: zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, v platném znění
zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, v platném znění
zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, v platném znění
Vnitřní předpis: VS č. 4/2021 Používání služebních motorových vozidel a zajištění autodopravy.

Bez připomínek.

- Sepsání zprávy o činnosti interního auditu za I. Q 2023.

Duben

- Audit účetních dokladů za listopad 2022 VII/23

Typ auditu:	finanční, plánovaný
Cíl auditu:	kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady): pokladní doklady č. POK 220955-221068, 100001-100114 dodavatelské faktury č. 200001-200376 ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:
Právní norma:	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění
Vnitřní předpis:	PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022 VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.
Bez připomínek.	
- Audit inventarizace majetku a závazků rok 2022 VIII/23

Typ auditu:	finanční, spojený s výkonem
Cíl auditu:	zmapovat provádění inventarizace
Právní norma:	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění (ust. §§ 29 a 30) prováděcí vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, která provádí některá ustanovení výše uvedeného zákona, v platném znění
Vnitřní předpis:	PŘ č. 3/2022 Řádná inventarizace majetku.

Bez připomínek.

Květen

- Audit účetních dokladů za prosinec 2022 IX/23
 - Typ auditu: finanční, plánovaný
 - Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):
pokladní doklady č. POK 221069-221253, 100001-100185
dodavatelské faktury č. 200001-200291 ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:
 - Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění
 - Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.

Bez připomínek.

- Audit evidence majetku za rok 2022 X/23
 - Typ auditu: finanční, plánovaný
 - Cíl auditu: přírůstky majetku za rok 2022
 - Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění
 - Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 3/2021 Evidence majetku v KJM

VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole

VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022

VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů)

VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů (od 1. 6. 2022).

Bez připomínek.

Červen

- Audit účetních dokladů za leden 2023 XI/23
 - Typ auditu: finanční, plánovaný
 - Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):
pokladní doklady č. POK 230001-230108, 100001-100108,
dodavatelské faktury č. 200001-200157
ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:
 - Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění
 - Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2023 Účtový rozvrh v účetním období 2023
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.

Bez připomínek.

- Audit výběrového řízení – dodávka digitálního barevného multifunkčního kopírovacího stroje, tiskárny a skeneru vč. instalace XII/23
 - Typ auditu: výkonu, mimořádný
 - Cíl auditu: zmapovat průběh zadávacího řízení
 - Právní norma: ust. §§ 6 a 31 zákona č. 134/2016 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Závazný předpis: Metodika pro zadávání veřejných zakázek a koncesních smluv
Statutárního města Brna

Vnitřní předpis: VS č. 2/2017 Směrnice pro zadávání zakázek malého rozsahu.

Bez připomínek.

- Audit vedlejší hospodářské činnosti za rok 2022 XIII/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů, které se vztahují k vedlejší hospodářské činnosti

Právní norma: zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, v platném znění
zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, v platném znění
zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění (ust. § 27, odst. 2 písm. g)
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů)
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů (od 1. 6. 2022)
VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022.

Bez připomínek.
- Sepsání souhrnné zprávy o činnosti interního auditu za II. Q 2023.

Červenec

- Audit účetních dokladů za únor 2023 XIV/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):
pokladní doklady č. POK 230109-230197, 100001-100089
dodavatelské faktury č. 200001-200176 ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 St., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2023 Účtový rozvrh v účetním období 2023
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů

Bez připomínek.

- Audit manipulace s peněžní hotovostí a šeky XV/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: pokladní limit, pokladní doklady, inventarizace pokladny za 1-6 2023

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 3/2016 Pravidla pro manipulaci s finanční hotovostí a šeky
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů

VS č. 1/2023 Účtový rozvrh v účetním období 2023.

Bez připomínek.

Srpen

- Audit evidence a stavu skladových zásob 1. – 8. 2023 XVI/23

Typ auditu: finanční, spojený s výkonem, plánovaný

Cíl auditu: kontrola příjmu kancelářských a hygienických potřeb na sklad

Bez připomínek.

- Audit účetních dokladů za březen 2023 XVII/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):

pokladní doklady č. POK 230198-230321, 100124

dodavatelské faktury č. 200001-200260 ve smyslu níže

uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění

prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění

zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM

VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole

VS č. 1/2023 Účtový rozvrh v účetním období 2023

VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.

Bez připomínek.

Září

- Audit účetních dokladů za duben 2023 XVIII/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):
pokladní doklady č. POK 230322-230408, 100001-100087
dodavatelské faktury č. 200001-200207 ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2023 Účtový rozvrh v účetním období 2023
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů

Bez připomínek.

- Aktualizace mapy rizik XIX/23
Typ auditu: výkonu, plánovaný
Cíl auditu: aktualizace mapy rizik 2023
Právní norma: ust. § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění.

- Sepsání souhrnné zprávy o interním auditu za III. Q 2023.

Říjen

- Audit účetních dokladů za květen 2023 XX/23
Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):

pokladní doklady POK č. 230409-230519, 100001-100111

dodavatelské faktury č. 200001-200230 ve smyslu níže

uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

- Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění
- Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2023 Účtový rozvrh v účetním období 2023
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.

Bez připomínek.

- Audit čerpání finančních prostředků z dotací za rok 2022 XXI/23

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: vyúčtování dotací, čerpání finančních prostředků v souladu s uzavřenými smlouvami

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
ust. §§ 2, 3, 14 a 44a odst.4 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb.,
o rozpočtových pravidlech, v platném znění
ust. § 22 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech
územních rozpočtů, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů)
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů (od I .6. 2022)
VS č. 1/2022 Účtový rozvrh v účetním období 2022.

Bez připomínek.

- Audit účetních dokladů za červen 2023 XXII/23
- Typ auditu: finanční, plánovaný
- Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):
pokladní doklady POK č. 230520-230606, 100001-100087
dodavatelské faktury č. 200001-200225 ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:
- Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění
- Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2023 Účtový rozvrh v účetním období 2023
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů.
- Bez připomínek.

- Audit účetních dokladů za červenec 2023 XXIII/23
- Typ auditu: finanční, plánovaný
- Cíl auditu: kontrola účetních dokladů (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady):
pokladní doklady POK č. 230607-230673, 100001-100067
dodavatelské faktury č. 200001-200134 ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:
- Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2023 Účtový rozvrh v účetním období 2023
VS č. 2/2022 Oběh účetních dokladů

Bez připomínek.

Prosinec

- Sepsání souhrnné zprávy o interním auditu za IV. Q 2023
- Sepsání souhrnné zprávy o interním auditu za rok 2023
- Sestavení návrhu plánu interního auditu pro rok 2024.

6.2. Informace o výsledcích kontrol provedených u KJM externími subjekty

Přehled o vykonaných externích kontrolách provedených v Knihovně Jiřího Mahena v Brně, příspěvkové organizaci v roce 2023:

1. Kontrolní orgán: Statutární město Brno, **Městská část Brno – Žebětín**, doba kontroly 11. 12. 2023, kontrolované období 1. 4. – 30. 11. 2023, protokol o výsledku: závěr – bez závad
2. Kontrolní orgán Moore Audit CZ, s.r.o., Vídeňská 89, 639 00 Brno pro: Statutární město Brno, **Městská část Brno – jih**, doba kontroly 20. 6. 2023, kontrolované období 1. 1. – 31. 12. 2022, protokol o výsledku: závěr – bez závad

SEZNAM PŘÍLOH

P1	Plnění rozpočtu k 31. 12. 2023
P2	Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2023
P3	Rozvaha k 31. 12. 2023
P4	Příloha k 31. 12. 2023
P5	Přehled o peněžních tocích k 31. 12. 2023
P6	Přehled o změnách vlastního kapitálu k 31. 12. 2023
P7	Rozbor nákladů a výnosů k 31. 12. 2023
P8	Inventurní soupis závazků k 31. 12. 2023
P9	Inventurní soupis pohledávek k 31. 12. 2023
P10	Inventarizační zpráva za rok 2023
P11	Organizační schéma KJM
P12	Přehled bezbariérových provozů KJM

SEZNAM ZKRATEK

ARL	Advanced Rapid Library – Knihovní systém využívaný KJM	MMB	Magistrát města Brna
BEC	Brno Expat Centre	MVS	Meziknihovní výpůjční služba
CDČ	Centrum dětského čtenářství	MZK	Moravská zemská knihovna
ED	Středisko Europe Direct	MZV	Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
FB	Facebook	NK ČR	Národní knihovna České republiky
IROP	Integrovaný regionální operační program	NNO	Nevládní nezisková organizace
JMK	Jihomoravský kraj	NPO	Národní plán obnovy
KCB	Kreativní centrum Brno	NPI	Národní pedagogický institut
KDM	Knihovna pro děti a mládež	OSF	Open Society Fund
KJM	Knihovna Jiřího Mahena v Brně	SOŠ	Střední odborná škola
KKS	Kulturní a kreativní sektor	SW	Software
K21	Knihovna 21. století		
KA3V	Kulturní akademie 3. věku	ÚK	Ústřední knihovna
MA21	Mahenova akademie pro 21. století	VISK	Veřejné informační služby knihoven
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky	ZŠ	Základní škola

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam tabulek

Tabulka 1 Registrovaní čtenáři (uživatelé), srovnání mezi léty 2022 a 2023, aktuální k 31. 12. 2023	8
Tabulka 2 Jazyky cizojazyčného fondu v roce 2023.....	12
Tabulka 3 Cizinci s platným čtenářským průkazem v roce 2023	13
Tabulka 4 Výpůjčky všech typů dokumentů.....	15
Tabulka 5 Nejpůjčovanější autoři a tituly podle počtu výpůjček k 31. 12. 2023	15
Tabulka 6 E-výpůjčky a platby za ně v roce 2023	17

Tabulka 7 Nejčtenější e-knihy v roce 2023.....	17
Tabulka 8 Nejposlouchanější audioknihy v roce 2023	18
Tabulka 9 Srovnání počtu kulturních a vzdělávacích akcí v letech 2022 a 2023	20
Tabulka 10 Přehled profilů KJM na sociálních sítích	40
Tabulka 11 Přehled veřejných skupin na Facebooku	41
Tabulka 12 Facebookové skupiny poboček KJM	41
Tabulka 13 Rozpočet na nákup knihovních fondů v roce 2023.....	42
Tabulka 15 Příspěvky městských částí na nákup fondu v roce 2023.....	42
Tabulka 16: Přehled vybraného IT vybavení pořízeného v roce 2023 v rámci obnovy a doplnění	47
Tabulka 17 Struktura a počty zaměstnanců ke konci sledovaného období	48
Tabulka 18 Platové podmínky v KJM v roce 2023	49
Tabulka 19 Počet zaměstnanců dle statistiky KULT v roce 2023.....	49
Tabulka 20 Rozpis účelových příspěvků na provoz poskytnutých z rozpočtu města v r. 2023	53
Tabulka 21 Rozpis účelových příspěvků na provoz poskytnutých z rozpočtu města v r. 2022	53
Tabulka 22 Přehled obdržených dotací neinvestičních k 31. 12. 2023	55
Tabulka 23 Dotace a příspěvky investiční z rozpočtu města.....	58

Seznam grafů

Graf 1 Počty registrovaných čtenářů na pobočkách s výměnným fondem.....	6
Graf 2 Počty registrovaných čtenářů na velkých pobočkách	7
Graf 3 Osoby se specifickými potřebami.....	9
Graf 4 Cílové skupiny vzdělávacích aktivit – osoby se specifickými potřebami	10
Graf 5 Jazykové skupiny, se kterými přichází knihovníci KJM do styku.....	10
Graf 6 Co si čtenáři půjčovali mimo knihy.....	14

PŘÍLOHY